

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20
na pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 50

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 40

v inozemstvu 60

SLOVENEČ

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredništva telefon 50, upravnništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Cekovni račun: Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inzerate) Sarajevo 7.565, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Cene inseratov:

Enostolpna petlinna vrsta
malih oglasov po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6.—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izvenredno
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštšina plačana v gotovini.

Kdo misli demokratsko?

V »Socialni misli« je g. Ljuba Davidović napisal članek o sedanji krizi, ki je naše demokratske kroge silno užalil in razburil. Kaj je šef jugoslovanske demokratske stranke, ki so jo slovenski demokrati šele pred kratkim zapustili, v tem članku napisal, da se čutijo tako izredno zadete?

G. Ljuba Davidović pravi v »Socialni Misli«, da je sedanja politična situacija v naši državi »posledica grdega in neosnovanega nezaupanja nasproti velikim masam Slovencev in Hrvatov, pa tudi Srbov.« To nezaupanje deli naš narod »na zveste in nezveste, državotvorne in antidržavne, prijatelje in nasprotnike.« Proti temu g. Ljuba Davidović odločno protestira. On je uverjen, da Slovenci in Hrvati v svoji celoti hočejo istotako edinstveno državo kakor Srbi, da pa se po pravici čutijo zapostavljene in neenakopravne, ter so zato nezadovoljni pravtako kakor tudi Srbi, ki enako trpijo pod upravo, ki ne spoštuje zakona in neti korupcijo. Vsled tega smatra g. Davidović kot najnujnejšo potrebo sporazum glede ureditve naše države, »ker se bo z njim ustvarila notranje močna država, ki bo tudi na zunanji spoštovana.« Ta sporazum bo šele ustvaril »popolno enakopravnost vseh državljanov,« tako Slovencev in Hrvatov kakor Srbov. Končno pravi g. Davidović, da k temu sporazumu morejo posebno veliko doprinesti Slovenci, ker »njihova trezna uvidevnost, njihova dokazana ljubezen nasproti domovini nam daje zanesljivo jamstvo, da bo ideja sporazuma končno triumfirala.«

Da se te misli našim »slovenskim« naprednjakom ne dopadejo, radi verjamejo. Slovenski demokrati, ta žalostni ostank starega liberalizma v Sloveniji, so živeče protislovje Davidovičevemu političnemu zamislu. Oni slovenskega naroda niso sploh nikoli priznavali, ampak so za narod smatrali le tisto pest svoje inteligence, ki je 20. avgusta leta 1898. slovenskim delavcem v navzočnosti g. Hribarja na komerzu slovenskega dijaštva klicala »barabe«. Za narod tudi niso nikoli smatrali niti danes smatrajo kmeta, saj je »Narod« še nedavno zapisal, da naša kmetiška mati niti otrok ne zna vzgajati drugače kakor v največji duševni temi. Tega naroda, ki je liberalizmu vsled svoje globoke katoliške vernosti in resnično slovenskega mišljenja tuj, ne smatrajo za enakopravnega tudi ne v državi SHS. Ta narod se jim zdi samo tega vreden, da drugi nad njim vladajo in ga gospodarsko izkoriščajo. To pa zaradi tega, da lahko s pomočjo drugih nad tem narodom gospoduje napredna inteligenca, kakor se sama imenuje. To je jedro politike slovenskih demokratov in zato je čisto izključeno, da bi oni kdaj razumeli Srba g. Davidoviča, ki ima o demokratizmu popolnoma drugačne pojme. Sporazum med narodi Jugoslavije bi uničil prečanski liberalizem, ki se more vzdržati le, če ga podpira režim, v tem slučaju belgrajska porodica.

Toda »Slovenski narod« je veliko premalo odkrit, da bi to jasno povedal. On ne bi hotel veljati za očitnega nasprotnika ideje sporazuma. Zato napada g. Davidoviča z druge strani. Očita mu namreč z največjim ogorčenjem, da »se je upal kot srbski politik v slovenski reviji zapisati stavek o patriotičnem stališču SLS«, da se »obrača na nacionalno pokvarjene politike in pristaše SLS«, da je s tem »žalil nacionalno prepričanje ter lojalno in državi ter nacionalnosti zvesto čuvstvo naprednih Slovencev.« Kajti za »Narod« je dogma, da Slovenijo predstavljajo izključno naprednjaki, da so nacionalni samo oni, da klerikalna večina v Sloveniji zanje sploh ne pride v poštev.

»Slovenski Narod« je s tem samo dokazal, kako prav ima g. Ljuba Davidović. Šef jugoslovanske demokratske stranke se v »Socialni Misli« sploh ni izrecno obrnil na SLS niti na katerokoli drugo, »ker ta revija vobče ni glasilo nobene politične stranke. On se je obrnil na celokupni slovenski narod. Ta narod veličuje Ljuba Davidović kot uvideven, domoljuben in trezen. In to »Slovenskemu Narodu« ni prav. Kajti naši demokrati imajo največji strankarski profit od tega,

če slovenski narod kot tak velja za nepatriotičen, puntarski in nezanesljiv. Kajti potem lahko dopovedujejo režimu, da treba to ljudstvo pokoriti, kaznovati in stiskati, s pomočjo demokratov seveda, ki so slovenski narod slekli in oblekli pod firmo »jugoslovenstva« drugega. Oni zamerjajo Davidoviću, da je kot Srb povzdignil svoj glas v obrambo slovenskega naroda! To jih boli in peče kot peklenjski ogenj. Seveda se obračajo besede g. Davidoviča indirektno na pristaše SLS, to pa zato, ker SLS predstavlja politično slovenski narod. Zato je SLS domoljubna stranka, kakor je domoljuben slovenski narod. Naši demokrati seveda to stvar predstavljajo vedno tako, kakor da je SLS protidržavna, ljudstvo pa od SLS samo zapeljano. To pa je čisto enostaven trik. Slovenski narod, odkar politično zavedno obstoja, izraža svojo voljo po svoji katoliški narodni stranki, ki se danes imenuje slovenska ljudska in ki je vedno predstavljala naš narod. Predstavlja ga pa zato, ker je izraz

njegovega bistva, njegovega mišljenja, vsega njegovega teženja. Kdor zasramuje SLS, ta zasramuje ves slovenski narod; kar pa »Narod« imenuje »jugoslovenske nacionaliste«, to v celokupnem kulturnem in političnem življenju našega naroda ne prihaja v poštev in ni nikoli v poštev prihajalo. G. Ljuba Davidović to kot resničen demokrat razume, kajti za demokrata ne more prihajati v poštev ničesar kakor po volitvah jasno izražena ljudska volja.

Zdaj smo na čistem. Na ostale »Narodove« fraze se niti ne oziramo. Slovenski demokrati so ogorčeni, ker pošten Srb zagovarja idejo sporazuma in enakopravnosti Slovencev v državi. Svoje ogorčenje proti temu maskirajo s tem, da napadajo SLS. Ker pa je SLS politično slovenski narod, zato »Narodu« njegovi sofizmi nič ne pomagajo. Slovenski narod ve, pri čem je, in ve, da bo uresničenje njegovih narodnih teženj slejkoprej mogoče le po SLS, ki je bistvo njegovega bistva. To ve tudi g. Ljuba Davidović, ker misli demokratsko.

Parlamentarizem ali igra?

PAŠIČ PREJUDICIRA KRONI. — VSA JAVNOST PRIČAKUJE PARLAMENTARNO REŠITEV KRIZE. — AVDIENCE NA DVORU.

Belgrad, 7. maja. (Izv.) Po neuspehu Nikole Pašića, ki je moral takoj vrniti mandat, so radikali še nadalje kljub temu trdili, da ima Pašić zagotovljen mandat za volitve in mi smo to njihovo zatiranje že večkrat zabeležili in obenem pokazali na nekatera znamenja, ki mečejo najgršo luč na naš parlamentarizem. Tu gre predvsem za kraljevo potovanje v Pariz, ki ga je v demisiji nahajajoča se vlada določila in že tudi javila francoski vladi, da bosta kralja spremljala Nikola Pašić in dr. Momčilo Ninčić, kar znači, da je bil Pašić že pred mesecem dni prepričan in da je zato moral imeti zagotovilo, da bo ostal na vladi in da je torej mesec dni trajajoča kriza spretno inscenirana igra. Dalje se javlja, da se bosta dr. Beneš in dr. Ninčić sestala 14. maja na Bledu ali v Ljubljani, kar znači, da bo dr. Ninčić 14. maja po računu Pašića minister za zunanje zadeve. Vlada je v poslednjih časih izvršila dalekosežne neredbe tako glede Nemcev kakor glede Mažarov. Če bi vlada ne bila sigurna daljšega življenja, bi takih dalekosežnih ukrepov ne izdajala. Vsa ta znamenja jasno kažejo, da je vlada hotela s tem v javnosti vzbuditi mnenje o svoji sigurni zmagi in pre-judicirati končno rešitev sedanje tež-

ke krize. Kljub takim intrigam vlade in kljub vsem odredbam pričakuje ne samo opozicijski blok, temveč tudi široka javnost, pravilne rešitve, ki bi bile v skladu s parlamentarnimi načeli, na katerih je zgrajena naša država. Sploh se je pričakovalo, da bo tekom današnjega dne poklican na dvor Ljubomir Davidović. To se ni zgodilo, pač pa je kralj poklical v avdienco Ljubomira Jovanovića ob 12. polodnev. Z njim se je posvetoval o položaju nad eno ur. Ljubomir Jovanović je po tej avdienci izjavil, da je kroni obrazložil nekatere momente v sedanjem položaju, ni pa hotel dati nobenih pojasnil, kake navedbe da je dal kroni.

Popoldne ob 5 je bil poklican na dvor minister Svetozar Pribičević, ki je izjavil, da se je na dvoru mudil samo radi resornih zadev. Vendar je jasno, da je Svetozar Pribičević pri tej priliki poskušal delovati v svoji smeri. Razen teh dveh avdienc ni bil storjen noben korak v smeri reševanja krize. Avdiencia Svetozarja Pribičevića se smatra kot dokaz, da se krona še vedno ne more odločiti in da je vsled tega pristopila k ponovni konzultaciji posameznih voditeljev. Vsekakor bo jutrišnji dan odločilen za rešitev krize.

Masaryk obišče Jugoslavijo.

Belgrad, 7. maja. (Izv.) Danes popoldne se je vršil sestanek ministrov, na katerem je dr. M. Ninčić obvestil vlado, da se med našo in čehoslovaško vlado vrše razgovori glede oficelnega obiska predsednika ČSR Masaryka v naši državi. Dan tega oficelnega obiska še ni določen.

Obravnava proti Francozu Carlierju.

Belgrad, 7. maja. (Izv.) Danes zjutraj ob 9. uri se je pričel pri tukajšnjem sodišču proces proti znanemu Francozu Carlierju, ki je obtožen, da je v noči med 14. in 15. oktobrom 1923 ubil svojega prijatelja Jeana Isellija. Razpravi je prisostvovalo mnogo ljudi, posebno žensk. Današnji dan je bil izpolnjen s čitanjem obtožnice in raznih protokolov. Za proces vlada v diplomatičnih krogih veliko zanimanje in se smatra, da je njegovo ozadje politične narave.

Poincaré in nemške volitve.

Pariz, 7. maja. (Izv.) Na svečanem obedu trgovskih zbornic je govoril Poincaré in rekel: Mi smo sicer izjavili, da bomo vzpostavili gospodarsko enotnost Nemčije, če bo držala strokovni komisiji dano besedo. Toda izid nemških volitev nam ne vzbuja nade, da bi Nemčija svoje obveznosti izpolnila. Zato bomo le toliko zasedene ozemlja izpraznili, kolikor bo Nemčija plačala.

POTOVANJE DR. BENEŠA V RIM.

Praga, 7. maja. (Izv.) »Češkoslovenska Republika« piše o potovanju dr. Be-

neša v Rim in pravi, da je to potovanje samo posledica sklepa trgovske pogodbe med Češko in Italijo. S pristopom Češke k jugoslovansko-italijanski pogodbi bi se utegnili izboljšati tudi razmerje med Francijo in Italijo. Pri sestanku bodo govorili tudi o besarabskem in o ruskem vprašanju.

VRHOVNI SVET.

Pariz, 7. maja. (Izv.) »Newyork Herald« poroča, da nameravajo zavezniki zopet vzpostaviti takozvani »vrhovni svet«, ki je bil kmalu po sklepu miru razpuščen. Naloga vrhovnega sveta bi bila poravnati reparacijske spore. Mac Donald je baje na ta predlog že pristal.

VENIZELOS SE VRNE NA GRŠKO?

Rim, 7. maja. (Izv.) Po poročilih iz Aten se namerava Venizelos v kratkem vrniti na Grško. Pravijo, da je Venizelos iz Pariza dal navodila bivšemu ministrskemu predsedniku Kafandarisu, naj osnuje močno republikansko stranko, ki bi pobijala militarizem, vojaški krogi pa, ki so vodili zadnjo revolucijo, se pripravljajo na odpor proti taki stranki z ustanovitvijo grške nacionalistične stranke.

GENERALSKA KONFERENCA V ATENAH.

Atene, 7. maja. (Izv.) V Atenah se je vršila velika generalska konferenca, ki se je pečala z možnostjo vojnih zapletov na Balkanu in z možnostjo rusko-romunske vojne.

NAPETOST MED FRANCIJO IN TURČIJO

Rim, 7. maja. (Izv.) »Messaggero« poroča, da narašča napetost med Francijo in Turčijo, ker podpira Turčija vstaje v Siriji z oddelki redne turške armade.

Glasovi časopisja.

»Odjek« v Belgradu, glasilo demokratske stranke, prinaša o položaju daljši članek, v katerem se peča s predlogi o rešitvi krize. Naglašja, da se od merodajnega faktorja zahteva od bodoče vlade dvoje: da je sposobna za parlamentarno delo in da je koncentracijska. Prva zahteva je stvarna, druga formalna ter izhaja iz prve. Vlada, ki bo v današnjem parlamentu mogla delati, mora biti koncentracijska. Poseben smisel, ki ga vsebuje ta zahteva še poleg tega, pa je interes zblizanja in sporazuma, potrebnega v reševanju krize, jih kombinacija z blokom popolnoma izpolnjuje. »Toda sedaj je zahteva še nekaj boljše od te kombinacije. Še ena širša kombinacija. Na kak način razširjena?« Nato »Odjek« dokazuje, da Pašić v teku enega meseca ni mogel storiti delovne vlade. Pašić s takim razširjenjem sploh poskusiti ne more, medtem ko bi se že itak široka kombinacija z blokom mogla še razširiti, v kolikor je še resnih in načelnih ljudi, ki bi šli v to kombinacijo. Če je ležeče na številu, blok to število ima. Vsak poskus za razširjenje današnje večine v bloku se more izvesti le na že postavljeni podlagi. »Vrednost bloka pa danes ni samo v njegovi številčni moči, marveč še mnogo bolj v zaupanju, ki ga ljudstvo ima v pošten in iskren napor za vzpostavitev pravnega reda, enakosti sporazuma in miru v deželi...« Če pa — nadaljuje »Odjek« — nimamo pred očmi tega, bodo dobili prav tisti, ki že nezaupno gledajo sedanje dogodke in ki že naznanjajo, da se bodo končale te zahteve po širokem in najširšem — v najožji srcaovski Pašić-Pribičevićevi vladi. — O položaju v terek pa piše list, še posebej med drugim sledeče: »Pripravljanje Pašića in Ninčića na potovanje s kraljem v Pariz daje vrednost mnenju, da tudi nova rešitev krize (z event. Pašičevo delovno vlado, ki pa je že propadla) ne more rešiti v bistvu ničesar notri do početka junija, kadar bi se skupščina s kraljevim ukazom ali odgodila ali pa razpustila.«

»Juturni list« v Zagrebu poroča, da je Ljuba Jovanović kralju svetoval, naj se parlament razpusti in razpiše nove volitve, ki bi jih vodil Pašić. V tem slučaju bi Pašić svojo vlado malo spremenil, posebno bi rad odstranil iz zunanega ministrstva Ninčića, na čegar mesto bi postavil dr. Perića, ki je v zunanji politiki novinec, vsled česar bi jo dejansko vodil Pašić sam. Ninčić pa bi rad ostal ter v ta namen prosi za pomoč Ljubo Jovanovića.

SPOR/ MED NEMČIJO IN RUSIJO.

Berlin, 7. maja. (Izv.) Ruske trgovske agenture v Berlinu, v Hamburgu in v Lipskem je ruska vlada zaprla, dokler se ne reši spor med nemško in rusko vlado zaradi zaprtih ruskih uradnikov. Ruski poslanik v Berlinu Krestinski še ni odpotoval, čeprav splošno pričakujejo njegov odhod.

PORAZ KOMUNISTOV NA BOLGARSKEM

Sofija, 7. maja. (Izv.) Pri zadnjih volitvah v okrožne skupščine so dobili pristaši vladne stranke, ki tvorijo takozvani »Demokratski Sgovore«, veliko večino. Komunisti so izgubili več kot polovico glasov.

ODPRAVA GOTICE NA DUNAJU.

Dunaj, 7. maja. (Izv.) Mestni šolski svet na Dunaju namerava pouk gotice v prvih dveh razredih ljudske šole odpraviti, tako da se bodo učenci spčetka učili samo latinice.

BOLGARIJA NAROČA LOKOMOTIVE.

Praga, 7. maja. (Izv.) Bolgarska vlada je z znano Škodovo tvornico v Plznu sklenila pogodbo za dobavo 44 lokomotiv. Pri tvornici Ringhoffer v Pragi pa je Bolgarija naročila vagonov v vrednosti 66 milijonov čeških kron.

IZPRTJE KOVINSKIH DELAVCEV V SVICI.

Bern, 7. maja. (Izv.) Zveza kovinskih industrijalcev je sklenila splošno izprtje kovinskih delavcev. Do tega sklepa je prišlo vsled odpora urarskih delavcev proti 52-urnemu delavniku.

KOLERA.

Kalkuta, 7. maja. (Izv.) V indijski provinci Behar razsaja silna kolera. Na dan umrije na stotine ljudi.

Bankerot avtoritete.

Svetovnoznan filozof in sociolog Ferrero je o tem poglavju napisal sledeči članek:

»Kaj bi rekel danes Ludvik XIV., če bi vstal? Kaj bi on rekel svojim tovarišem, ki danes vladajo v Kremlo? Kaj bi jim rekel on, »solnični kralj«, ki je dosegel višek slave in moči, ki je dvignil dvorski ceremonijal, umetnost in razkošje in stoletno tradicijo narodnega spoštovanja skoro do nebeških višin? Moč, ki danes gospoduje v Kremlo, pa je bil še pred 10 leti priprist človek, in malo verjetno je, da bi bil temu možu kakšen vedeževalec v revolucionarskih beznicah v Ženevi ali pa v Parizu prerokoval tako bodočnost.

Kralj po božji milosti, ki je vladal v Franciji, pa ni imel nikdar denarja in le z veliko težavo je spravil skupaj za vladanje potrebni denar in še z večjo težavo je dobil kje kakšen kredit. Njegovemu dostojanstvu kapital ni zaupal. Tudi vojake je zbiral ravno tako težko kakor denar. Modernim diktatorjem Rusije pa je zadostovalo par mesecev, da so zbrali nad milijon bajonetov in tudi denar. Denar so namreč enostavno pobrali iz bank, oropali so palače, prodali veleposestva in umetnine beguncev in denar je bil tu. Nihče se ni upiral tej novi oblasti, ki je sama sebe vpstavila v par dneh.

Kako naj si razlagamo to nasprotje? Kaj se je zgodilo od takrat dalje, ko vladar po milosti božji ni mogel dobiti ne denarja in ne vojakov, pa do takrat, ko so vsi zakladi sveta na razpolago prej neznanim ljudem? Ali ni to ena najtežjih svetovnih revolucij, tista revolucija, ki je svetu prinesla svobodo?

Da, mi vsi smo prepričani, da smo si od konca 18. pa do začetka 20. stoletja priborili novo dobro, o kateri se našim dedom niti sanjalo ni: svobodo. Toda, smo se li kdaj vprašali, kako je to, da so ljudje živeli od vseh početkov kakor v ječi, in kako to, da so se zidovi te ječe komaj pred 100 leti naenkrat podrli? Ali mi sploh vemo, kaj je to: svoboda, na katero smo tako ponosni? Ali poznamo protislovja, na katera moramo nalteti, če enkrat pomen te svete besede natanko premislimo?

Opozoriti hočem le na eno protislovje. Kdor je v 17. ali 18. stoletju kralju odrekel svoje spoštovanje, kdor je zabavljaj na vlado, kdor je dvomil o Bogu in tako dalje, ta je bil v veliki nevarnosti. Mi pa danes lahko mislimo, govorimo in tiskamo, kar koli nam pride na misel: torej smo mi svobodni, naši predniki pa niso bili svobodni. Ampak — sedaj pride tisti »ampak« — pred francosko revolucijo ni bil nihče pristiljen služiti pri vojaki ali pa vojskovati se, če mu je bilo določeno vseh. Če bi torej vstali danes ljudje, ki so živeli v 17. in v 18. stoletju, ali ne bi ti rekli, da so bili oni svobodni in da mi nismo svobodni? Odgovorili bi jim mi morebiti, da je naša svoboda več vredna kot njihova. Za filozofa mogoče ta odgovor drži, za kmete pa prav gotovo ne. Če bi danes odločevalo ljudstvo o tem, kakšno svobodo hoče: Ali verovati na Boga, ali pa iti v vojsko — kaj mislite, za katero svobodo bi se ljudje odločili?

Mi si torej prav nič ne mislimo pri tem, če govorimo o svobodi. Mi ne poznamo globljega smisla »svoboditve« človeka in ga ne bomo razumeli tako dolgo, dokler ne bomo razločevali pojmov »moč« in »avtoriteta«. Ta pojma mi neprestano zamenjavamo.

Kaj je moč? Moč je fizični instrument avtoritete. Kaj pa je avtoriteta? Avtoriteta je moralna podlaga moči. Moč se naslanja na železo in na denar, sploh na vsa mate-

rična sredstva, s katerimi si država pokorščino lahko izsiljuje. Avtoriteta pa je moralna moč, ki daje državi pravico, da sme ukazovati po pravičnosti. Brez neke mere moči ni avtoritete razum verske, očetovske ali pa učiteljeve. Brez avtoritete pa je zopet ni trajne moči. Moč brez avtoritete je tiranstvo.

Nekdaj je bila država nekaj svetega. Nihče ni smel dvomiti o sposobnosti kraljev ali ministrov. Podaniki se niso smeli niti tako oblačiti kakor vladajoči sloji. Takrat so ljudje spoštovali avtoriteto, toda ne brezmejno. Ubogali so le, če kralj in država nista preveč zahtevala. Ljudje takrat niso marali novotarij, hoteli so plačevati le majhen davek in vojaštvo jim je bilo nekaj strašnega. Pač pa se je takrat državna oblast brigala za vse mogoče malenkosti, kar je individualno svobodo sicer omejevalo, obenem pa tudi državljane varovalo. Ko so pa iznašli tisk in strelno orožje, ko je nastopila reformacija in so odkrili Ameriko, je začela cela Evropa hlepiti za zlatom in za močjo. Staro vero, stare navade in stare tradicije so zavrgli, ker so jih le ovirale v hlastanju za močjo, v dobi francoske revolucije pa je končno zmagała moč nad avtoriteto.

Francoska revolucija pomeni zmago moči nad avtoriteto pod krinko svobode. Moč države narašča v isti meri, v kateri pojema avtoriteta. To je velika skrivnost moderne zgodovine.

Oseba ne spoštuje države več kot neke od Boga avtorizirane oblasti, zato pa nastopa država proti osebam z vedno več orožja in zlata. Država se smatra sama za neko božanstvo, ki sili ljudi k učenju, k delu in na vojsko, ki mu jemlje spanje in jih neusmiljeno odira in molze, vse to pa v znamenju svobode, v imenu domovine, v imenu kralja ali cesarja, v imenu republike, v imenu socializma, ljudstva ali proletarijata. Moderna država pozna samo tri besede: ubogati, delati, plačevati.

V toku 19. stoletja izgublja država vedno bolj božanstvene attribute svoje moči. Narodi smejo vladarje kritizirati, zasmehovati in zaničevati. Po vladarskih sposobnostih nihče ne vprašuje. Samo eno stvar dandanes svet še zahteva: da se ni treba bati sramotnega odra. Naj pljujejo na te, kakor hočejo — kaj je to? To ni nič! Ta, ki ukazuje, naj se ne razločuje več od one, ki mora ubogati, ne po rojstvu, ne po notranji vrednosti, ne po jeziku, ne po načinu življenja. Čisto vseeno je, kdo ima moč v rokah: Žezlo Hohenzollerjev drži danes v svojih rokah sedlar, žezlo rodbine Romanov pa žurnalist. Vsled svoje neomejene moči zna moderna država vladati tudi brez avtoritete. Ona pravi: »Pljujte name in klobutajte me, ampak ubogajte in plačujte!« Za vsak božanstveni atribut (n. pr. da je od Boga postavljen), ki ga je moderna država zgubila v 20. stoletju, je pridobila nov atribut moči. Kar vse monarhije niso zmogle, je dosegla moderna država: iti v vojsko je državljanska dolžnost. Kljub neznosnim davkom uživa država neomejen kredit. Kapital, ki pred 200 leti ni nihi Bogu zaupal, zaupa danes malodane — Leninu...

Nekdaj je bila moč države odvisna od veljave moči, ki so jo vladali. Odlični državnik je dal državi svojo noto. Danes pa državnik nimajo več veljave: Ljudje ne veljajo nič več, mašina je vse. Tako smo doživeli dobo, ki misli, da uživa svobodo, doživeli pa smo le mnogo bolj nasilne vlado kakor so jih imeli v Ninivah in v Babilonu.

To, kar razumevajo generacije že celih

200 let pod »svobodo«, je samo moč, je bogastvo in svetovna nadvlada. To zamenjavanje moči z avtoriteto je neizčrpen vir našega duševnega siromaštva. Dokler te zmote ne bomo razumeli, bomo tavalili po svetu kot slepci.

Danes kličejo povsod za pomoč močno državo. Toda moderna država je že premočna. V tem tiči glavna napaka moderne države. Državi ne manjka moči, manjka pa ji dostojanstvenost, umerjenost, pravičnost in morala. Kdor danes vpije po močni državi, je podoben pijancu, ki zahteva še več vina.

Prava slabost modernih držav je njihova moč.

Moderna država se danes igra z življenjem in z imetjem mladeničev in starcev. Ona potvarja vrednost dela in ga plačuje s fiktivno papirnatno vrednostjo, samo da še bolj neti željo po bogastvu. Zato pa narodi nočejo več ubogati tistih vlad, ki so jih postavili sami.

Moč je danes umorila samo sebe. To spoznanje je ključ do razumevanja marsikaterih skrivnosti modernega življenja. Mi smo na meji, na kateri se moč samo sebe uničuje. Mi imamo sicer še nebroj bajonetov na svetu, toda ti bajoneti se obračajo proti onim, ki so jih naročili. Vojna in revolucija, oba otroka moči, pahneta ljudi lahko pač v nesrečo in bedo, potapljata jih lahko v krvi, ne moreta pa rešiti velikih problemov.

Zato pa ni naša naloga, da zahtevamo močno državo, ampak modro, pravično, previdno in človeško državo, o kateri je sanjal že Aristotel.

Razgovor z delegatom davčne konvencije z Italijo.

Belgrad, 6. maja. Vaš dopisnik je danes obiskal Hilarija Vodopivca, člana glavne kontrole, kateri se je pred nekoliko dnevi vrnil iz Rima, kjer je kot delegat naše vlade podpisal davčno konvencijo z Italijo. Pri tej priliki se je razvil sledeči razgovor:

Gospod delegat, prosim Vas, kaj je namen konvencije, ki ste jo v Rimu podpisali?

S konvencijo, ki sem jo podpisal v Rimu 26. aprila t. l., se je izvršila likvidacija davčnih zastankov, katere so Italijani pustili pri evakuaciji onega ozemlja, ki so je držali začasno zasedeno in je potem v smislu rapalskega dogovora odstopili naši državi. Dalje se je s to konvencijo uredil način, kako naj postopajo davčna oblastva obeh držav za dobo od 3. novembra 1918 do 31. decembra 1922, da se izogne dvakratnemu obdavčenju, t. j. obdavčenju istega objekta in za isto dobo z ene in druge strani državnih mej.

Dali bi mogli vedeti, kaj je vsebina in kateri so uspehi te konvencije?

Ker se mora še popred izvršiti še ratifikacija te konvencije in ta ni še bila uradno objavljena, ne morem Vam priobčiti njene vsebine; reči Vam morem le toliko, da smo mi dosegli povoljne uspehe, ki bodo šli v prid davkoplačevalcem ozemlja, katero je bila začasno od Italije zasedeno.

Dovolite mi vprašanje, kako so Vas sprejeli italijanski uradni krogi, s katerimi ste prišli v dotiko?

Delali smo v zunanjem ministrstvu in razgovori so se vršili z zastopniki tega in pa finančnega ministrstva. Povsod sem naltel na največjo korektnost, pazljivost in

prijaznost, ki je Italijanom prirojena lastnost.

Vi ste bili za časa političnih volitev v Rimu; kak vtis je napravil na Vas ta dogodek?

Ako izvajamo agitacijske lepake, s katerimi so bile hiše glavnih ulic in trgov v pravem pomenu besede vse tapetirane, ponajveč s plakati fašistovske, vladne stranke, se na dan volitev ni opazalo nič izrednega. Vse je bilo mirno, kakor navadno ob nedeljah. Šele nekaj dni pozneje, ko se je izvedel za fašistovsko stranko povoljni izid volitve, so se vršile velike demonstracije od strani fašistov, pri katerih je govoril z balkona poslojpa (palazzo Chigi), v katerem se nahaja predsedništvo vlade in zunanje ministrstvo, tudi predsednik vlade in vodja stranke Mussolini. Rim je bil ves v trikolorah, vendar se je pri enem delu prebivalstva opazala apatičnost nasproti tem demonstracijam.

Kak vtis ste splošno dobili od Vašega bivanja v Italiji?

Kar se Rima tiče, moram priznati, da vlada v njem najlepši red; mesto je čisto, promet po ulicah je kljub velikemu številu tramvajev, avtomobilov, kočij itd. izvršen, postrežba v javnih prostorih točna in pazljiva, javna varnost splošno dobra in prebivalstvo je resno, mirno, delavno in jako postrežljivo in uljudno nasproti tujcem, katerih je bilo posebno v Velikem tednu toliko, da je bila oddana v hotelih zadnja sobica. Največji kontingent tujcev dajejo Angleži in Nemci. Ti poslednji trdijo, da žive v Italiji jako po ceni s svojo takozvano zlato marko. Pravim »takozvano«, ker ime zlata marka ni točno; ona ne sloni na zlati zalogi, ampak na hipoteki državnih rudnikov in gozdov. Ker se Italijani vsled pomanjkanja zaupanja v te marko tlačili njen kurz in dajali za eno marko tri do štiri in pol lire, Nemci sedaj zamenjujejo doma svoje marke v dolarje in na ta način dosežejo, da kupijo za eno »zlato marko« 4 do 4 in pol lire.

Ker se je prijavil drugi poset, se je Vaš dopisnik poslovil od gospoda Vodopivca in se mu zahvalil za dane mu izjave.

Beleške.

PETER ALLIACKY ALI »JUTROVA« CERKVENOZGODOVINSKA MODROVANJA.

Človeške slabosti so vedno vladale in bodo tudi več ali manj nadalje vladale in cerkvi. To dobro ve vsak katoličan. Na drugi strani pa ve, da Bog ohranja v cerkvi čistost nauka in da tudi slučajno zlo človeškega izvora ne more ovirati npr. napredka, socialnih dobrin in poglobljenja notranjega življenja, ki zanj Bog skrbi po cerkvi.

Zato se je cerkev po vsakem padcu svojih predstavitev tem sijajneje dvignila. Senčne strani le še bolj povzdigujejo njeno svetlobo. Dočim so države vsled svojih slabosti padale druga za drugo, cerkev živi dalje tako močna kakor je bila prvi dan svoje ustanovitve. Nobena druga institucija v človeštvu ne ohranja tako kakor ona etične in socialne dobrine vekotrajne veljave. Padle niso samo države za državo, tudi filozofski nazor za nazorom, socialni sistemi za sistemi, le krščanstvo po cerkvi živi neokrnjeno dalje. Kljub slabostim posameznih predstavitev cerkvenosti! To je ravno dokaz božanstvenosti cerkve.

Zato je vrednost pamfletov, ki jih priobčuje »Jutro« proti cerkvi, navajajoč, seveda v čisto izpačeni in zgodovinsko neverni luči, posamezne dobe padanja, enaka ničli. To »Jutro« samo dokazuje, ko navaja n. pr. v svoji številki 7. t. m. same kardinale in svetnike kot refor-

Farfalla:

Pisma iz Romunije.

1. bizantinološki kongres.

V dneh od 14. do 19. aprila se je vršil v Bukarešti 1. kongres bizantinologov. Ker je bila to rešitev znanstvene sekcije Društva narodov, je bila udeležba omejena na znanstvenike onih držav, ki so članice tega društva. Vseh udeležencev je bilo okrog 40. Najbolje je bila zastopana Francija, Romunija sama in kot najbližja sosedja, Jugoslavija. Izmed znanih strokovnjakov v bizantinoloških strokah so se kongresa udeležili Rus Kondakov, eden izmed utemeljiteljev zgodovine bizantinske umetnosti, Francozi Charles Diehl in Gabriel Millet. Anglež Sir William Mitchell Ramsay, slavist M. Murko iz Prage in Romun N. Jorga, ki je bil obenem iniciator in duša podjetja. Izmed Slovanov Poljaki sploh niso bili zastopani, češko znanost so zastopali prof. Murko in Grünwald iz Prage in K. Svoboda iz Brna, Bolgare B. Filow, Ruse že imenovani Kondakov, Jugoslovane pa prof. Čorović, Petković in Vulić iz Beograda, Granić iz Skoplja, L. Karaman iz Splita ter ljubljansko univerzo prof. Radojčić; iz Ljubljane sta se kongresa udeležila tudi muzejski ravnatelj Mantuani in pisec tega poročila. Med strokami so prevladovala zgodovina,

arheologija in umetnostna zgodovina tako med zastopniki, kakor v referatih. Delo kongresa se je vršilo v dveh sekcijah, ki sta se imenovali sekcija za bizantinsko zgodovino in sekcija za bizantinsko jezikoslovje in arheologijo. Od Jugoslovancev so nastopali kot referentje prof. N. Radojčić, ki je govoril o vzrokih neke srpske izposoditve iz bizantinskega prava; N. Vulić, ki je razpravljajal o nekaterih krajevnih imenih pri Prokopiju (De aedificiis); L. Karaman, ki je razmotrival razmerje dalmatinske arhitekture visokega srednjega veka do bizantinske in B. Granić z referatom o subskripcijah v grških rokopisih.

Razen vprašanj, ki so jih obdelavali jugoslovanski referentje, pa je bila še cela vrsta drugih, ki so se posredno ali neposredno tikala jugoslovanske preteklosti, to velja posebno za vse bizantinsko arheologijo in umetnost zadevajoče razprave. Tako je prof. Dragomir iz Kluža razpravljajal o poreklu Morlakov in ugotovil, da so identični z Vlazi srednjeveških srbskih, bosenskih in hrvaških listin. Do sr. XV. so bili romunske narodnosti. Priselili so se v Dalmacijo, Bosno, Hrvaško, Krk in Istrijo iz svoje prvotne domovine v Moesiji Superior vzhodno od Drine.

Prof. P. Henry iz Černovic je razpravljajal o originalnosti uporabe bizantinskih predpisov pri slikanju bukovinskih cerkv.

— V. Grecu iz Černovic je poročal o slikah antičnih filozofov, ki se nahajajo na bukovinskih cerkvah ob sliki Jesejeve kornine. V drugem referatu pa je razpravljajal o novih virih za Hermenejo slikarske umetnosti Dionizija iz Furne na podlagi rumunske zbirke takih navodil, sestavljene l. 1841 v samostanu Hurezi. Z dragocenim spomenikom grškega in slovanskega slikarstva je kongres seznanil I. Bianu v svojem poročilu o miniaturah in ornamentiki grškoslavanskega evangeliarja, ki ga je spisal l. 1429 menih Gabriel v samostanu Neamt. — P. Perdrizet iz Strassburga je ugotovil, da med bizantinskimi legendami o Mariji zaščitnici in zapadni ikonografski formulaciji Marije pomočnice s plaščem ni direktnih zvez. — Isti je pročitaj referat A. Grabarja o postanku 1. zv. kretske slikarske šole, ki je od XVI. do XVIII. stol. močno vplivala z Atosa po pravoslavnem svetu. Na podlagi fresk cerkve v Bojani pri Sofiji (l. 1259) išče njenih virov v Carigradu. — Poučen je bil pregledni referat L. Bréhierja iz Clermonta o ikonografski skulpturi v bizantinskih cerkvah.

Znani rumunski umetnostni zgodovinar Bals pa je opozoril na nekatere posebnosti kupolne konstrukcije pri moldavskih cerkvah.

Grška delegata sta podala izčrpen referat o sedanjem stanju bizantinologije na

Grškem. — Pred zaključkom je bilo na podlagi referata belgijskega delegata H. Grégoireja sklenjeno, da se ustanovi novo centralno glasilo za bizantinologijo z imenom Byzantion, ki bo izhajalo v Bruslju (naslov uredništva 12 Rue Royal) dvakrat na leto v letnem obsegu okoli 500 strani. Prva številka, ki bo izšla letos jeseni, bo posvečena starosti bizantinologije. Rusu Kondakovu. Na predlog, ki so ga jugoslovanski delegati stavili v soglasju z vlado v Beogradu, je bilo sklenjeno, da se bo prihodnji kongres vršil l. 1926 v Beogradu. — Sklepna beseda kongresa je bila poverjena ravnatelju ljubljanskega muzeja J. Mantuaniju.

Po zaključitvi kongresa je bil cel tedn porabljen za ogled romunskih spomenikov. Udeleženci so obiskali v Bukovini samostane Voronet, Vata Moldovitei, Putna, Suceavita in mesto Suceava; potem glavno mesto Moldavije, Jasi, z njegovimi spomeniki ter v Valahiji Curtea de Arges in samostana Hurezi in Cozia.

Ze nad 60 let najljubše hišno sredstvo proti boleznim prebave so Markove kapljice iz Meslekarnje v Zagrebu, ki se dobe za originalno ceno v lekarni Leustek.

V petek dne 9. t. m. ob osmih zvečer v unioński dvorani
KONCERT GLASBENE MATICE!

matorje, ki so grajali nedostatke v hierarhiji. To vendar govori za katoliško cerkev in ne proti nji! Tako navaja »Jutro« kardinala Petra »Alliackega«, kardinala Baroniusa in sveto Brigito, ki so vsi odločno nastopili proti slabim pojavom svoje dobe v cerkvi in zahtevali ter tudi dosegli zopetno povzdigo. Pri tem pa se je »Jutro« primerila komična pomota, ki kakor blisk razsvetljuje njegovo veliko ignoranco o rečeh, o katerih piše. Navedeni kardinal Peter Alliacký sploh nikoli ni živel, pač pa je živel za časa velike papeške shizme kardinal Peter d'Alilly, ki bi se v slovenščini mogel glasiti kvečjem Peter Ajliški ali Ajiški. Mož je tako znan v cerkveni zgodovini in v kulturni zgodovini Evrope sploh (bil je znan filozof-nominalist in mistik, ki ga navaja vsak učenik filozofije), da bi ga »Jutro« pač lahko poznalo. Toda »Jutro« cerkveni zgodovinar je svojo reč preplunkal iz češčine in tako je zagledal luč belega dne kardinal Peter — Alliacký, še z akcentom na y povrh! Naj bi »Jutro« cerkveni filozof prepustil svoj resor gospodu Cafizlju — ta ne bi nič slabše napravil.

Liberalno slovanstvo. Naša izvajanja o slovenskem duhu, ki je vedno prešinjal slovensko ljudstvo in njegovo ljudsko stranko, so liberalnim listom, ki niso krščanski in ne slovenski, tako sapo zaprla, da so šele danes začeli odgovarjati, z običajnimi že tisočkrat kot laž ovrženimi natolecovanji. Samo en protidokaz navaja »Slovenski narod« in sicer vseslovenski kongres v Pragi leta 1908., ki da so ga »klerikalci« napadali. Kongresa kot takega mi nismo napadali, pač pa tiste, ki so mu dajali obeležje, in med temi je bil eden glavnih g. Ivan Hribar. Ti židje so bili in so še (kolikor jih še živi) največji reakcionarji, ki so vseslovensko misel izpačili v to, kar po svojih velikih ustanoviteljih v prvi polovici 19. stoletja ni bila in ne bi smela nikoli biti, namreč v idejo velerusovstva pod vodstvom carjev, ki naj bi podjarmljevali druge slovanske narode, jih raznarodovali ter jim vsiljevali poleg pravoslavja svojo socialno reakcionarnost in politično hegemonijo ruske birokracije. Proti tej potvari vseslovanstva se je SLS res vedno borila, kakor so se borili proti njej največji slovanski duhovi.

Lažniva molčita. 24. aprila t. l. se je vršil v Mestnem domu shod socialistov, katerega so komunisti razbili. »Narode« in »Jutro« sta pisala — »Jutro« cel uvodnik — da so komuniste nahujskali klerikalci, ki da so to reč že dolgo pripravljali. Pozvana, naj to dokažeta, sta oba lista trdila, da so bili na shodu navzoči »klerikalni agitatorji«, ki da so komuniste nagovarjali na poboj. Nato smo demokratska lažniva kljukca pozvali, naj objavita imena. Danes je 7. maj, pa še nista odgovorila, ampak se delata, kakor da sploh nista nikoli o tej reči pisala. Iz tega vsak lahko pozna značaj in metode od Slavenske banke in Pašiča vzdrževanega tiska.

Odgovor nam je ostalo dolžno tudi »Jutro« na naše vprašanje, kaj pravi k članku »Orjune«, ki je izjavila, da so vsi »jugoslovenski nacionalisti« odkrito za hegemonijo Srbije in da Slovencev in Hrvatov sploh ne štejejo med enakopravna plemena v državi. Sicer tako zgovorni organ dr. Žerjave je nem kakor riba. To molčanje pa je jasen dokaz za to, kaj so »slovenski« demokrati.

Poglavje o cerkvah. »Slovenskemu narodu« cerkvene stavbe in sploh zavodi, ki so namenjeni bogoslužju, niso všeč. Zlasti mu ni všeč, da take stavbe veljajo milijone, kajti po njegovem mnenju bi bilo bolje tiste milijone razdeliti med revno ljudstvo kakor pa postavljati ž njimi veličastne božje hrame. — »Narodovo« modrovnanje je na prvi hip jako zapeljivo. Komur se ne omeha srce, če sliši, da trpi na tisoče ljudi lakoto, na drugi strani so pa milijoni? In ti milijoni so v taknjeni v prazen zid, namesto da bi prišli v prid revnim in lačnim ljudem. Ali se ne sliši tako govorjenje jako lepo, usmiljeno in človekoljubno? To usmiljenje in človekoljubje bi bilo res prav lepo, če ne bi bilo pri njem in na njem nekega priveska, ki ga pametni ljudje že od pamtveka zelo upoštevajo. Kaj je cerkev? Ali je to res samo prazna, suhoparna stavba, ki je popolnoma odveč? Ali so obredi, ki se opravljajo v cerkvi, res tako brezpomembni, kakor bi to rad svojim »naprednim« bedakarjem dopovedal »Narode«? Vprašajmo se vendar enkrat: Zakaj pa hodijo ljudje pravzaprav v cerkve? Ali hodijo res samo cerkvene stene gledat? Le pogledimo v cerkev n. pr. na nedeljo. Od vseh strani hite ljudje v božji hram. In ko odzvonijo, zadone orglje in ubrano, čeprav preprosto petje na koro dviga od tedenskega dela izčrpane ljudi v novo življenje in jim vzbuja nove, silne duševne energije. Ali ve »Narode«, kaj pomeni nova, sveža, duševna energija za izmučeno in trpeče človeško srce? Zdi se, da ne! Če bi to vedel, bi vedel tudi, da dá samo kratko bivanje v cerkvi in navzočnost pri službi božji človeku več notranje moči in duševne sile kakor najdaljše telesno spanje! Ali »Narode« dalje ne ve, kaj pomeni cerkev za

priproste ljudi v kulturnem in ne samo v verskem oziru? Ali ni ubrano cerkveno petje za izmučene kmečke ljudi, ki prebivajo daleč od mest, naravnost koncert? Ali ne poslušajo ljudje, ki poslušajo pridigo, obenem tudi govornika, ki ga ljudje sicer ne bi morebiti nikdar slišali? Vsega tega tisti breko, ki čenčari v »Narodu« o brezpomembnosti cerkva in službe božje, očitno ne ve in ne pozna, sicer bi upošteval vsaj kulturne dobrine, ki jih nudi cerkev, če mu že verske ne diše. Že same kulturne dobrine, da o verskih niti ne govorimo, ki jih nudijo cerkve človeštvu, pa sijajno odtehtajo stokrat več milijonov cekinov, kakor so vse cerkvene zgradbe veljale. Kar se pa za razne stavbe izdanih milijonov tiče, naj pa »Narode« raje molči, da mu ne bo treba prehitro zagovarjati sijajnih zgradb za kasarne, velebanke in če hoče, mogoče tudi za gledališča, ki že zdavnaj niso več versko-umetniška narodna svetišča, kar so bila n. pr. starim Grkom, ampak so postala večinomna že čisto navadna zabavišča za bogate ljudi, pa vseeno prejemajo letno milijonske podpore iz javnih sredstev. Bo »Slovenski narod« to kapiral? Ne bo, ker najenostavnejših stvari ne razume ali noče razumeti.

Poglavje o demokraciji. Navadni ljudje, kakor smo mi, mislijo, da je temeljna misel demokracije vlada ljudske večine. Ljudje glasujejo, kakor hočejo, popolnoma prosto in svobodno, za eno ali za drugo načelo. Kjer je večina, tam je potem tudi vlada. Tako mislimo mi, navadni ljudje. Učeni ata »Narode« pa mislijo drugač. Ata pravijo n. pr. večeraj v uvodniku, da klerikalci nimajo večine med Slovenci, »kajti večina, ki je priborjena s sleparijo ter z brezvestno demagogijo, za nas trajno ne pride v poštev.« Ata si torej demokracijo predstavljajo tako: Oni, ata, so nezmotljivi. Kar govorijo in pišejo ata, to mora biti vse res, in kdor atu ne verjame, je kronan osel.

— Propadanje Slovenije. Pod sedanjim režimom Slovenija tako strašno propada, kakor še ni nikdar popreje. Nove industrijske delavnosti ni nobene, vsi zavodi reducirajo, množica brezposelnih raste in beraštvo se širi z grozno naglico, stavbena podjetnost je prenehala, na kmetih pa se vrsti rubežen za rubežnijo. Takih žalostnih prizorov naša dežela še ni videla, kakor te dni v vrhniškem okraju, kjer je rubežni živine zaradi neplačanih davkov moralo asistirati 40 oročnikov! Domači davkar je rajši demisioniral, nego da bi vršil tako žalostno eksekucijo, tako da je moral priti davkar iz školje Loke. »Slovenski narod« pa poje slavo režimu in hujska, da nezadovoljnost dela SLS! Kako ne bo ljudstvo čedalje bolj nezadovoljno in obupano, ko se njegovo blagostanje zaradi neusmiljenega odiranja, ki mu je izpostavljeno, taja kakor sneg na solncu in ko preti nevarnost, da bo naša dežela in naše ljudstvo v 10 letih spravljeno splošno na beraško palico, ako pojde tako dalje!

— V nedeljo 11. maja popoldne javen nastop šentiviške srenje in koncert jeseniške godbe v Tacnu.

— Polovična vožnja za orlovsko privedite v Tacnu pod Šmarno goro. Železniško ministrstvo je dovolilo polovično vožnjo za privedite orlovskega odseka v Št. Vidu nad Ljubljano, ki se bo vršila 11. maja v Tacnu.

— K uboju na Kremenščaku pri Ljutomeru. »Jutro«, ki hoče v današnji dobi veljati kot najboljši dnevnik, v svoji zblaznili zagrizenosti na vsak način hoče vsako hudo delstvo, ki se izvrši v tej ali oni fari, kjer je mogoče večina pristašev SLS, naprtiti naši duhovščini in stranki. Tudi pri omenjenem umoru dveh Rusov navaja »Jutro«, da je ta uboj posledica »neprestanih klerikalnih hujskarij zoper pravoslavne naše brate Ruse in Srbe«. Hudodelstvo je pač vsega obsojanja vredno ali obsojanja vredno je tudi natolecovanje »Jutra« in laž, da bi mi sistematično gojili gonjo proti »pravoslavnim bratom Rusom in Srbom«, najmanj pa, da bi navajali k uboju in hudodelstvu. Če misli »Jutro«, da bo na tak podel način ubilo »klerikalizem«, se jako moti, ker niso ljudje več tako naivni, kot so naivni gospodje okrog »Jutra«, pa makar da je gospod Ribnikar, ki najbolj »obrajta« podobna sredstva v neodoljivi želji, ubiti »klerikalizem«.

— Navodila za reklamacije. K večerajšnjemu članku pod tem naslovom smo prejeli še sledeče: »Glede objavljenih navodil zaradi popravkov volivnih imenikov, se vljudo sporoča, da se je pri čistopisu napravil pogrešek v toliko, da je besedilo v oklepaju (ne delavska) črtati besedo ne in da se je izpustil pri potnem listu kot izkazilo za narodnost dostavek: »kolikor je iz njih razvidna ta okolnost, sicer pa potrdilo politične oblasti (policijskega ravnanjstva, okrajnega glavarstva)«.

— Štrajk v Državnem svetu. Dne 5. t. m. zjutraj je vse neukazno osebje Državnega sveta, vsega 10 praktikantov, izjavilo, da noče več kulučiti ter zapustilo urad. Drž. svet je zaradi nezadostnega osebja že lani uvedel čezurno delo in prosil ministrski svet za odobrenje potrebnega kredita. Vlada pa te vloge do danes ni rešila. Ker razen tega ureditev

Pravico, koga proglasiti za dolgouheca, imajo namreč edinole ata, njih pa nihče nima pravice proglasiti za bebeka. In če magari vsi ljudje drugače politično mislijo kot ata, ti vsi ljudje niso večina, ampak samo ata so večina, čeprav le »enoglasna« večina. Ampak vendar večina, kajti ata mora jo imeti prav in mora jo imeti večino. Sicer ne bi bili ata, trmast in svojeglav.

Pozabljeni ata. Včeraj so ata zapisali v uvodniku, da »celokupno prečansko gospodarstvo odločno obsoja federalistično in negativistično politiko«. Ali so ata že čisto pozabili na lepe, stvarne gospodarske članke, ki so jih prejimali in objavljali iz naših gospodarskih krogov?

Milo za drago. »Slov. narod« niše: »To in edino to, pohlep po oblasti, skrb za stranko je tisto, kar družijo poedine opozicijske stranke v opozicijski blok in kar zagovarja tudi g. Davidovič pod krinko narodnega sporazuma.« — Mi odgovarjamo: »To in edino to, pohlep po oblasti, skrb za stranko je tisto, kar družijo obe vladni stranki v »državnoparlamentarni« blok in kar zagovarja tudi g. Pribičević pod krinko narodnega in državnega edinstva.«

SLS in Rusija. Ker »Slovenski narod« in za njim belgrajska »Samouprava« dvomit o našem stališču do Rusije, ponatiskujemo sklep naše stranke glede narodnostnega vprašanja, ki je nastanjen v »Glasniku« 31. decembra 1898 in ki se glasi: »Narodnost nam je socialno načelo. Politično osvobodjenje našega naroda je nemogoče, če ostanemo gospodarsko brez pomena. Gospodarski razvoj nam je pa nemogoč, če se ne oklenemo višje politične ideje. Imamo jo: težimo po tem, da se združimo s Hrvati. Da pa dobimo v gospodarskem oziru potrebne opore in da se hkrati rešimo škodljivega nemškega in laškega vpliva, nam je pri srcu zveza naše države z Rusijo.« — Takih izjav pa je v življenju naše stranke še več. Liberalci nikoli niso imeli toliko poguma!

Dnevne novice.

plač po novem zakonu neukaznemu osebju ni prinesla skoro nikakega izboljšanja, so se praktikanti v Državnem svetu, ki so dobivali po 25 Din dnevno, zahvalili na službi in prepustili akte njihovim usodi.

— Za belgrajsko medicinsko fakulteto. Ministrstvo za javna dela je dovolilo za zgradbo fiziološkega in histološkega instituta belgrajske medicinske fakultete 7.946.000 Din.

— Velika higijska razstava v Belgradu. Tekom letošnjega leta priredi belgrajsko Društvo Rdečega križa veliko higijsko razstavo, katere se udeležijo tudi Francija, Švica, Anglija, Italija, Češkoslovaška, Nemčija in Avstrija. Razstava bo imela dva glavna oddelka: naučnega in tehničnega. Naučni oddelak bo imel pododdelke za zdravstveno propagando, borbo proti tuberkulozi, spolnim boleznim in umrljivosti otrok, tehnični za kemije in farmacevtske preparate, kirurrgične in zobozdravniške instrumente, bakteriološke laboratorije, röntgenologijo itd.

— Škoda po poplavi. Po uradnih podatkih poljedelskega ministrstva znaša celokupna škoda, ki so jo povzročile poplave v vzhodnem delu naše države, okoli 20 milijonov dinarjev. Največ škode je utrpel valjevski okraj, kjer dosega škoda svoto 10 milijonov dinarjev.

— Nova železnica v Črni gorci. Kakor poročajo listi, se bo v kratkem začela graditi ozkotirna železniška proga Plavnica—Podgorica. Progo gradi vojno ministrstvo. Vzela bo Podgorico, gospodarski centrum Črnogore z morjem.

— Zdravljenje vojni invalidov v Dolenjskih Toplicah. S 1. junijem t. l. prične invalidska uprava z brezplačnim zdravljenjem v Dolenjskih Toplicah. Oni invalidi, ki so dejansko potrebni zdravljenja v teh toplicah, naj pošljejo čimprej svoje prošnje invalidskemu oddelku: naučnega in tehničnega. Naučni oddelak bo imel pododdelke za zdravstveno propagando, borbo proti tuberkulozi, spolnim boleznim in umrljivosti otrok, tehnični za kemije in farmacevtske preparate, kirurrgične in zobozdravniške instrumente, bakteriološke laboratorije, röntgenologijo itd.

— Velik vlom v Subotici. 4. t. m. zvečer so doslej neznanzi zlikovci vlomili v stanovanje milijonarja Gene Schweigerja v Subotici, ko je bil le-ta odsoten, in odnesli malo ročno blagajno, v kateri je bilo 1 in pol milijona dinarjev v razni valuti, zlatu in nakitu.

— Požar je upepelil hišo in gospodarsko poslopje Heleni Kovačič v Zizmaricah pri Sodražici. V pondeljek zvečer ob enajstih je začelo goreti v podstrešju, ogenj se je naglo razširil, toda velika spretnost novega gasilnega društva je pod vodstvom gas. načelnika Fr. Pinča neumorno delovalo s takim napotrom, da so rešili vsa poleg stoječa poslopja, posebno pa Pogorelec škedenj s slamo krit, ki stoji prav tik pol metra od pogorele šupe.

Bile so male stavbe, toda kljub temu je ocenjena škoda na 28.000 Din.

— Gospodar obstrelil delavca. Posesnik Alojzij Perme v Godiču pri Mekinjah se je večkrat sprl s svojim delavcem 19 letnim Josipom Marinskem. Pred par dnevi pa so pripeljali Marinska v bolnico. V sporu ga je gospodar ustrelil v nogo. Podrobnosti in vzrok spora bo pojasnila preiskava.

— Trdovraten vlomilec. V Gorenji Gornji je vlomil neki zlikovec v na samem stoječo hišo Franceta Pleskoviča. Pregelni pa so ga domači, še predno si je nabral kaj plena in jim je komaj odnesel pete praznih rok in žepov. Še isti dan, komaj par ur kasneje, pa je vlomil, kot so ugotovili po popisu vlomilca, ravno ta zlikovec v hišo Martina Bukšeta v Dolenjem Mahorovcu. Tam pa je imel vlomilec več sreče. Odsesel je 145 Din gotovine, nekaj obleke, eno pištolo in pa 2 hranilni knjižici na ime Martin Bukše in Marija Bukše z vložkom 4250 in pa 4000 Din. Vlomilec je še mlad fant in je čedno oblečen.

— Vlom v Mednem pri Št. Vidu. Neznani zlikovec je vlomil v trgovino in gostilno trgovca in gostilničarja Janka Cirmana v Mednem. Oboja vrata je odprl tat s ponarejenim ključem. Odsesel je štiri pare moških in tri pare ženskih popolnoma novih čevljev iz črne bokske, nekaj sira, salam, sladkorja in mila, 2 škafli cigarete, 2 kg kruha in nekaj denarja. Poskušal je vlomiti tudi v druga stanovanja, toda bil je prepoden in je pravočasno pobegnil.

— Gonilni jermen, 1½ m dolg in 11 cm širok, vreden 1500 Din, je bil ukraden iz žage posestnika Aleša Lavtarja v Bukovici pri Selcih. Pozor pred nakupom jermena in jermenskih podplatov.

— Od doma je pobegnil 15 letni dečko Vinko Šemerl s Planine pri Logatcu. Pogrešajo ga že od 1. majnika in sumijo, da se je odpeljal v Ljubljano. Fant je precej velik, bled in oblečen v plavkast suknjič.

— Ukraden kozliček. Posesniki Ani Stefančič s Stare Vrhneke je bil ukraden iz hleva 6 tednov star kozliček in pa 4 raznobarvne kokoši v skupni vrednosti 400 Din.

— Pobegli nasilnež. Iz Arčiča je pobegnil 22 letni sodarski pomočnik Rudolf Mandriera. Poškodoval je z nožem Martina Peklarja in je sploh znan kot nasilen človek, ki ima morda še več grehov na vesti.

Štajerske novice.

Š Umrl je v Pišecah tamkajšnji župnik g. Anton Srabochan. Pokojni je bil rojen 29. decembra 1870 v Celju, v mašnika je bil posvečen 25. julija 1896. Pogreb bo v petek, 9. maja ob 10. dopoldne. R. I. P.

Š Novi gerenti. Mesto odstopivših gerentov so imenovani za občinske gerente: v Gor. Bistrici posestnik Štefan Krompoč, v Bukovici pos. Franc Puhan, v Vel. Dolencih pos. Janez Buček.

Š I. citraški klub v Mariboru. Prejeli smo: Lansko leto se je ustanovil v Mariboru citraški klub, ki je takoj po ustanovitvi priredil I. citraški koncert, ki je zelo lepo uspel. O koncertu so se izrazili navzoči strokovnjaki zelo pohvalno in želeli lep napredek. Za tem se je vršil v mesecu decembru družabni večer, ki je navzočim nudil lep užitek. Zvedeli pa smo, da se citraški klub pripravlja na II. koncert, ki se bo vršil v petek, dne 9. majnika ob 8. zvečer v mariborskem narodnem gledališču. Na sporedu so lepe in težke kompozicije, katere bo izvajal cel kor, ki se je od lanskega koncerta pomnožil od 14 citrašev na 20. Da bo slika popolnejša, so se združili s citrami razni drugi instrumenti in imitacije. Spored je lepo izbran in se nahaja v njem eden izmed maloštevilnih slovenskih komadov za citre i. s. »Po jezeru« od Koželjskija, kateremu je priklopljen še čelo-solo tako, da se bo ta komad izvajal v kvartetu. Žal, da je takih komadov res malo, kljub temu da je toliko ljubkih slovenskih narodnih pesmi in drugih komadov, ki se dajo na citrah lepo izvajati. In koliko je takih citrašev, ki si želijo večjih, težavnijših slovenskih komadov za več ceter v zboru.

Prireditveni prostor za ta II. koncert se je primerno izbral že z ozirom na dejstvo, da se je I. koncert vršil vsled slabega vremena v dokaj premajni Gambrinov dvorani. Tudi je s tem dana vsakemu možnost, da se udeleži koncerta in je pričakovati, da se tudi širša slovenska javnost bolj zanima za to prireditve.

Š Umor v Križevcih pri Ljutomeru. Dne 2. t. m. se je dogodil v Križevcih pri Ljutomeru bestialen umor. Hlapec pri dr. Lebarju je ubil z gnojnimi vilami oskrbnika Kardinarja. Po umoru je zločinec pobegnil v gozd. Tu si je iz strahu pred orožniki, ki so ga zasledovali, prerezal z žepnim nožem žile na vratu. Težko ranjenega zločinca so prepeljali v Mursko Sobotu v bolnico.

Š Požar v Bobovi. V noči od 6. na 7. t. m. je nastal požar v vojaškem objektu kraj smodnišnice v Bobovi pri Mariboru. Iz Maribora se je napolnila takoj požarna bramba, ki je ogenj kmalu zadušila. Požar je napravil znatno škodo.

Š Pobegli kaznjence, ki je skočil kljub temu, da ga je spremljal orožnik, v železniškem predoru pred postajo Pragersko iz vlaka skozi okno, je, kakor so do sedaj dognali, srečno utekel. Preiskali so ves predor, vlak in vso okolico, toda zaman. Mož je imel iz-

redno srečo in je moral biti tudi skrajno predrzen in spretan, da se mu je posrečilo tako obupno predrzen beg, pri katerem se je naravnost igral z življenjem.

Š Izpod kozolea posestnika Črnota Bravoska s Vranskem je bil ukraden vojaški trenski voz z visokimi kolesi, vreden 1800 D. Voz so sledili v Savinjsko dolino. Tatvino je izvršil brčkone kak tuj sejmar, ki je bil prejšnji dan na sejmu na Vranskem.

Ljubljanske novice.

Ij Novi naselbini na Mirju hoče dati mestna občina značaj vrtnega mesta. Zasaditi so nameravali Mirje po načrtu Angleža Rajmonda Umirna s sadnim drevjem, toda vpoštevajoč mentalitet ljubljanskega prebivalstva je magistratni gremij sklenil, da zasaki z nesadnim drevjem. Okrožna, sedaj Groharjeva cesta se zasaki s kostanj, Gorupova ulica i. s. od ulice Mirje do Gradašice se zasaki z dvema vrstoma topolov, na katere bo z Rimske ceste čeden in učinkovit pogled. V Bogoslovi in Mur-nikovi ulici se zasaki akacije, ulica Mirje, ki vodi ob Rinskem zidu, se preuredi v pomladansko in jesensko šetališče, tako da se zoži del namenjen za voze na 6 m, pas ob hišah bo ostal nezasajen, pas ob Rinskem zidu bo širok 8 m. Prostor, ki leži nad zidom in ven molečimi zidnimi deli, se poseje s travo in ogradi s prav nizko živo mejo ali ograjo. Koti se pa zasaki z divjo trto, ki dobi na jesen rdeče listje. Šetališče se zasaki ob strani z lepocvetočim grmičjem, ki bo spuščalo svoje veje čez zid. Glede ureditve prostora od zidu do ograje Tehnične srednje šole stopi magistrat v dogovor z vitežkim redom kot lastnikom in s konservatorjem dr. Steletom.

Ij Gremialna seja dne 2. maja 1924. Poročamo o gospodarskem referatu, ki ga je podal g. nadsvetnik Jančigaj: Določil se najemščina za ribolovstvo Zdenčina v znesku 2500 Din. — Ocvirk Fani se odkloni prošnja za podelitev lope na Vodnikovem trgu št. 17. — Berlota Franca odpoved lope št. 17 na Vodnikovem trgu se vzame na znanje. — Baraka na ljubljanskem Gradu se odda Metki Krašovec. — Šmuc Ivi se odkloni kiosk ali paviljon pred opernim gledališčem. — Golobič Francu se podaljša zakup njive na bivšem dr. Kaiserjevem svetu. — Posestnikom na Marjinem trgu se na prošnjo za odstranitev trafike ne more ugoditi radi tozadevne pogodbe. — Pengovu Osvaldu se odstopi svet pri Karlovškem mostu. — Pevskemu društvu Krakovo-Trnovo se dovoli vporaba Hribarjevega gaja za veselico na dan 29. junija 1924. — Lipovec Mariji se dovoli naprava žične ograje v Rebrji. — Clamort agenturi se odkloni prošnja za namestitve reklamnih plošč na drogih cestne železnice. — Steinerju Antonu, Opekarska cesta, se da v zakup košnja na novoprojektirani ulici ob Jeranovi ulici. — Šemetu Josipu, vlakovodji, se da v najem svet ob cesti na Južno železnico. — Kozincu Branku se da v najem svet za I. mestno uradniško hišo na Prulah. — Hafner Angeli se da v najem zemljišče na Prulah. — Ivanu in Franciški Poljanec se da v najem vrt Pred prulami št. 25. — Lukežič Francu in Ruper Mariji se da v najem svet Pred prulami. — Henriku Franzlu se da v najem svet na Prulah. — Vrhuncu Francu, hišniku, se da v najem zemljišče pred hišo št. 42 ob Cesti na južno železnico. — Jermanu in Korencanu se da v najem zemljišče za šolo na Prulah. — Njive mestne občine v k. o. Kapucinski in šentpetersko predmestje L del so se dale v najem raznim prosilec. — Leopoldu Seibachu in Alojziju Pirc se dovoli prodaja časopisov na frančiškanskem mostu. — Sladolodardjem se dovoli prodaja sladoleda po mestnih ulicah, a ne na stalnem stojšču. — Gajšku Francu se dovoli gugalnica in strelišče ob Latermanovem drevoredu. — Schiller Ivani se da v najem svet za prodajo slamnikov na Sv. Jakoba trgu. — Ivanu Gracerju se kiosk na Valvazorjevem trgu ne dovoli. — Kolencu Antonu se dovoli trafika ob Cesti na Rožnik. — Višnovarju Leopoldu iz Stanežic št. 11 se dovoli prodaja brusov in kos na živinskem sejmu. — Riegerju Juliju se dovoli prostor za postavitev vrtiljaka ob Latermanovem drevoredu. — Primožu Justinu, kleparskemu mojstru na Glincah 7, se ne dovoli stojnica. — Dežman Franciški, stanujoči Cesta v mestni log 28, se odkloni prošnja za stojnico pri podvozu na pokopališče. — Čebulj Tereziji, Kmetijska ulica 116, se odkloni stojnica. — Brulcu Antonu, Šolski drevored, se odkloni stojnica ob trnovski cerkvi. — Nemečku Viljemu se dovoli postavitev vrtiljaka v Latermanovem drevoredu. — Tomasu Francu se dovoli prostor za gugalnico in vrtiljak ob Latermanovem drevoredu. — Žitniku Francu, Ižanska cesta 20, se odkloni prošnja za barako na lastnem posestvu. — Povhe Mariji, vdovi po invalidu, se dovoli prodaja časopisov pred kolodvorom. — Odobri se dražba za oddajo košenj ob mestnih potih, štradonih in travnikih za leto 1924 na Barju. — Odobri se dražba za oddajo košenj ob mestnih potih, štradonih in travnikih za leto 1924 v k. o. Trnovsko predmestje in Gradišče.

Ij Poroka. Včeraj sta se poročila v trnovski cerkvi g. Franc Vrevec, zastopnik tvrdke Lissauer et Comp., Ljubljana, z gđ. Jerico Zupan, iz znane blejske družine. — Poročal je nevestin brat dr. Zupan. Bilo srečno!

Ij Majniški izlet društva »Pravnika« bo letos združen z zanimivo ekskurzijo. Udele-

ženci se odpeljejo v soboto, dne 17. maja t. l. s popoldanskim gorenjskim vlakom iz glavnega kolodvora ob 3. uri 10 minut do St. Vida, odkoder se podajo k tacenskemu mostu. Od tega mostu poš izprehod vzdolž ob Savi ob njenem desnem bregu do Ježice. Na tem izprehodu bo pojasnjeval g. univ. prof. dr. Karel Hinterlechner, kako je učinkovala regulacija Save med Tacnom in Lazami na poglavitih savske struge in posredno s tem na izviru ljubljanskega vodovoda. S tem bo v naravi utemeljeval svoje naziranje, ki ga je izrekel na svojem predavanju, ki se je vršilo lansko leto meseca decembra pod naslovom »Geologija in uprava« na sestanku »Pravnika«. Po izprehodu na Ježici prijateljska zabava v gostilni »pri Alešcu«. Če bo 17. slabo vreme, se bo vršil izlet dne 24. maja. Vabimo gg. člane, da se izleza mnogobrojno udeležje; gostje dobrodošli!

Ij »Slavčeva« razstava v Narodnem domu vzbuja pozornost in je prav dobro posečena. Je verna slika 40 letnega pevskega in narodnega razvoja. Odprta je vsak dan od 13. do 16. ure, v nedeljo 11. t. m. pa od 9. do pol 1. in od 14. do 17. ure. Razstava bo odprta tudi 1. junija na dan ljudske slavnosti in opozarjamo zunanja društva, katera pridejo tedaj v Ljubljano, da si ogledajo razstavo.

Ij Umrli so v Ljubljani: Jožef Krvina, posestnik, 31 let. — Frančiška Lunder, dni-narica, 76 let. — Albina Trček, hči pisarn. sluga, 18 let. — Apolonija Štrukelj, trgovka, 87 let. — Blažek Kovač, novorojenček, 3 ure. — Elizabeta Karolina Gree, hči tovarn. mojstra, 7 mesecev. — Fran Pretnar, vrtnarski delavec, 52 let. — Avgust Pajk, novorojenec, 6 ur.

Ij Ljubljanski trg je bil včeraj jako živahen in dobro založen. Kot novost smo opazili grah, in sicer v strokih po 18 Din kg, olušččen pa po 15 kron merica (osminka litra). Špar-glji so bili po 30 kron šopek. Posebno bogat je bil domač trg jajc, fižola, moke, kureline in pa raznih domačih mlečnih izdelkov. Posebno lepa je bila tudi že naša domača solata. Cene so bile primerne, vendar pa bi sedaj pri naraščajoči obilici vrtnih in poljskih pridelkov že lahko nekoliko odnehale vsaj za navadne sadeže. Kdor pa se zanima seveda za specialitete, ta naj poseže malo globlje v žep. — Zelo bogat je bil trg domačega cvetja. Vse polno je bilo posebno šmarnice in narcis. — Smili pa se nam naša flora, ki posebno v ljubljanski okolici strahovito propada, tako, da gredo izletniki lahko po cele ure izven mesta in da dobe komaj šopek lepših navadnih cvetlic, ker se daleč na okrog vse pobere in znosil na trg. Pri tem pa opozarjamo mero-dajne nadzornevalne organe, da pazijo, kakšne cvetice se trgajo, ker nekaj cvetic je prepovedano trgati. To je razvidno iz svoječas-nega razglašnega mestnega magistrata. Vseka-kor tudi ni prav, da se rujejo cvetice s koreni-nami in pa da se lomijo cele veje cvetja do-mačega sadja in tudi drugega drevja. Razve-seljivo je, če je trg poln cvetja in zelenja, ža-lostno pa bi bilo, če bi oropal ta trg celo ob-širno ljubljansko okolico tako lepe, bujne in živahne flore, kot jo imamo, odnosno smo jo imeli ravno mi. To nam potrjujejo tudi šte-vilni izletniki v ljubljansko okolico, ki ljubijo cvetja.

Ij Iz hiralnice pri Sv. Jožefu v Ljubljani je pobegnil od dela 28 letni umobolni Josip Jemec iz Grahovega pri Cirknici. Mož, ki je odpeljal s seboj tudi ročni voziček, je velik, suh, blede in slabo oblečen.

Ij Tatvine Drvarju Jožetu Bučarju v Kapiteljski ulici 8 je bila ukradena izpod spomenika na trgu Sv. Jakoba skoro popolnoma nova žaga in koza v vrednosti 150 Din. Koza je bila rdeče prepletkana. — Delavcu tobač-ne tovarne Rudolfa Tekavcu iz Kolizejske ulice je bil ukraden v Vošpernikovi kavarni na Sv. Jakoba trgu polsvilen dežnik, vreden 250 dinarjev. — Iz garderobe opernega gledališča je bila ukradena dr. Rigo Aleksandru temno-rjava moderna obleka, vredna 3000 Din. — Z dvorišča Ljudskega doma so bile ukradene Antonu Jermanu 3 kokoši, vredne 160 Din. — Zasebnici Ani Boh je izvabila na goljufiv na-čin neka na videz znana 36 letna ženska sred-nje postave, pisano ruto, siv plet in 200 Din gotovine in je pobegnila.

Prosveta.

pr Na petkovem koncertu Glasbene Matice nastopila na našem koncertnem odru dva nova dirigenta. Konservatorijski profesor in skladatelj Josip Michl vodi orkestralno druš-vo Glasbene Matice in si je za svoj tokratni nastop izbral tri suite za godalni orkester. So to dela velikih kontrastov in dirigentu je da-na v obilni meri prilika, da pokaže svoje no-tranje pojmovanje in kako skuša z istim vpli-vati na svoj aparat — na orkester, ki naj iz-vede skladateljeva in njegova čutila. Pevski zbor Glasbene Matice pa nastopi pod vod-svom g. Srečka Kumarja, ki je določen kot naslednik Mateja Hubada pri Matičnem zboru. Za svoj prvi nastop si je izbral celo vrsto del iz najmodernejših slovenske literature. Gos-pod Kumar je do sedaj vodil učiteljski pevski zbor v Julijski Krajini in vsi, tudi tujerodni kritiki, so mu enoglasno priznali, da ga vodi globoko občuteno ter z večjo in sigurno roko. Prepričani smo, da bo vreden naslednik svo-jemu velikemu predniku. Vstopnice so v pred-prodaji v Matični knjižarni.

pr XII. mladinsko predavanje, ki bi se moralo vršiti v nedeljo dne 11. t. m., se pre-loži na nedeljo, dne 25. t. m. ob pol enajstih v Unionski dvorani. Spored ostane isti, kakor je bil javljen za to nedeljo.

pr France Stelč: Opis zgodovine umetno-sti pri Slovencih. Kulturnozgodovinski po-skus. — To delo, ki ga je Nova založba v Ljubljani ravnokar izdala, je slovenska jav-nost že dolgo potrebovala. V njem opisuje konservator dr. Stelč razvoj umetnosti (stav-barstva, kiparstva in slikarstva) na Sloven-skem od najstarejših časov do današnjega dne. Pisatelj je dobro razumel potrebe mo-dernega čitatelja, ko se je odločil, da ne poda zgolj statistike umetnostnega dela na Sloven-skem, marveč da opiše duha našega umet-nostnega ustvarjanja v tesni zvezi z ostalimi kulturnimi dogodki doma in v tujini, ki so so-odločevali v našem duševnem življenju. A če-prav je bil glavni namen knjige, da zariše jasno črto umetnostnega razvoja med Sloven-ci, je pisatelj vendar tudi navel najvažnejše umetnostne spomenike in najbolj odločilne umetniške osebnosti, tako da delo dejanski predstavlja prvo slovensko umetnostno zgo-dovino. Besedo knjige pojasnjuje velika mno-žica slik v tekstu in na prilogah, spričo ka-terih se cena knjige (60 Din) mora označiti kot zelo nizka.

pr Pevec, št. 1.—4. je izšel. Na uvodnem mestu objavlja kratek življenjepis in delo-vanje skladatelja Emila Adamiča z njegovo sliko (dr. K.), poročilo dr. Kimovca na V. ka-toliškem shodu o glasbi, nadaljevanje Alja-ževih pevskih spominov, Antona Dolinarja vzgojno razpravo o pevski glasbi, nadalje-vanje Bajukovih sestavkov narodne pesmi v sekirah in mnogo informativnega, pa tudi zabavnega drobiža. Glasbena priloga prinaša precej težak mešani zbor Molitev pastirkov (E. Adamič), Premrliv mešani zbor Slovenska zemlja, prepleten z moškim in ženskim zbor-om, Hochreiterjev moški zbor Majski dan —

Iz širnega sveta.

Junak dneva.

Ves Pariz govori že teden dni o mladem letalcu Peltier d'Oisy, ki leti z aeroplanom v Tokio na Japonsko. Pariz ima zmeraj nekaj: enkrat je kakšna apaka primadona, nato kakšen večkratni morilec, zatem slavljeni boksaarji ali pa kak »nesmrtnik«, član pariške akademije. Vse skupaj, vse pomešano, brez razlike. Novi junak je zjutraj še v Parizu pil kavo, popoldne je obedoval v Bukarešti, drugi dan je pa pil kavo že v Alepo. In tako dalje. Polovica poti je v Kalkuti v Indiji. Številke nam imponirajo: tisoči kilometrov, brez de-fekta, sam velikanska hitrost, 170 do 200 kilo-metrov na uro! Kakor učenec, ki piše na-logo. Nič ga ne zanima, kaj se godi po svetu, samo en cilj ima pred seboj: Tokio, 19.600 kilometrov od Pariza. Polovica zemljiškega ekvatorja! Čez kontinent plava in čez morje leti, ne vidi ne narave in ne mej, samo mo-tor vidi, na veter pazi in na vreme. In to pičico v neskončnosti zasleduje Pariz prav-tako kakor Liverpool ali Chicago. Bajna je ta vožnja; pred par desetletji še nepojmljiv čudež, danes senzacija, jutri morda še to ne več. Kajti, če se vožnja posreči, bodo jutri vozili dobro plačani piloti pošto iz Pariza v francosko Indokino in lepi polet bo samo navadna poštna pot. Peltier d'Oisy bo oddal svoj aeroplan vladi v Indokino in se bo od-peljal z mehanikom na ladji domov. Dolga se mu bo ta vožnja zdela, a vsaj svet bo videl malo bolj natančno, kakor pa gleda sedaj.

— Zanimiva promocija. Na češkem vse-učilišču v Pragi sta bila promovirana te dni dva odlična Angleža: John G. Kellett, ki je dovršil svoje študije na vseučilišču v Dur-hamu in ki sedaj deluje kot asistent na vi-soki rudarski šoli v Příbramu, je postal doktor »rerum naturalium«, doktor modro-slovja pa je postal dr. jur. Walter Seton, tajnik londonskega vseučilišča. Slavnosti je prisostvoval tudi angleški poslanik v Pragi Sir George Clerk. Oba nova doktorja sta ob-ljubila, da bosta pospeševala znanstvene zveze med Anglijo in Čehoslovaško.

— Za stolnico sv. Vida v Pragi so na-brali ob tisočletnici sv. Vavla 410.000 češ-kih kron. Ta denar bodo porabili za dovrši-telj stolnice. Kar pa bo denarja še manjkalo, bo prispevala država. — »Narod« bo pisal, da so Čehi veliki »klerikalni nazadnjaki«, ker dajejo milijone za stolnico.

— Katoliški »Materin dan« v Avstriji. Dne 25. maja priredi »Vzgojna in šolska organiza-cija« avstrijskih katoličanov s sodelovanjem vseh drugih katoliških organizacij in z dovo-ljenjem vseh škofjskih ordinariátov v Avstriji po vsej državi »Materin dan«.

— 75 letnica angleškega katoliškega pi-satelja. Te dni je praznoval svojo 75 letnico angleški pisatelj msgr. Canon Barry, član mnogih znanstvenih družb. Slovita je nje-gova »Zgodovina papežev monarhije«. Spi-sal je tudi več romanov.

— Otroci-risariji. V londonski Guild-Hall je te dni 35. razstava kraljeve risarske druž-be. Letos je posebno zanimiva, ker osvetljuje razne temne fiziološke kote umetnostnega in rokodelskega risanja. Razstava naj v prvi

vsem tem trem skladbam je prisodil artistič-ni odbor nagrade — in Laharnarjev moški zbor Na delo! Celoletna naročna 30 Din, uprava Miklošičeva cesta 7.

Narodno gledališče.

Nocoj gostuje v naši operi operni pe-vec tenorist g. Roman Lubiniecki in sicer nastopi v operi »Faust« v vlogi Fausta. Gospod Lubiniecki poje pri nas na angažma za bodočo sezono. Predstava se vrši za red E.

Gospa Šaričeva, članica ljubljanske drame, nastopi po daljšem bolniškem dopustu prvič v soboto, dne 10. t. m. in sicer v glavni ženski vlogi drame francoskega pisatelja Lenormanda Izgubljene duše.

Cerkveni vestnik.

c Umeščen je bil v sredo 7. t. m. g. An-drej Lavrič, bivši dekan in župnik v Vi-pavi, na župnijo Brezovica pri Ljubljani.

Učiteljski vestnik.

Podružnica Slomškove zveze za Ljublja-no ima zborovanje v petek dne 9. maja ob pol šestih zvečer v šentjakovski dekliški šoli. Predava g. monsignor Steska.

Dijaški vestnik.

d »Danica« ima nocoj ob osmih v Aka-demskem domu diskusijski večer. Predava g. dr. L. Ehrlich o misijonstvu. — Odbor.

Naznanila

Pevski zbor Slov. kat. izobr. društva v Celju priredi v nedeljo dne 18. t. m. v Narod-nem domu ob pol 4. uri popoldne koncert z izbranim sporedom. Vse ljubitelje lepe pe-mi opozarjamo na ta koncert. Spored obja-vimo pozneje.

vrsti pokaže, kakšno vlogo pri predstavah po-dob ima spomin, kakšen vpliv na predstavljanje imajo posamni čuti in posebno, kaj pravita tip in vonj. Neka risba je bila na-pravljena po sluhu, druge po okusu in duhu citrone. Prav posebno zanimive so risbe majhnih otrok, baby-jev. Baby izgovori bejbi, t. j. majhen otroček. Najmlajši risar je bil star eno leto in enajst mesecev, njegova risba se imenuje »veselje v otroškem vozičku«. Je zelo učinkovita; dopisnik lista Times pravi: Gotovo ni otrok risal tega, kar je videl, tem-več to, kar je čutil. Prav posebne vrste so risbe starejših otrok, ki so jih napravili z zavezanimi očmi, pod nadzorstvom učiteljev. Dopolnilo tem risbam so risbe iste vrste, samo da oči niso bile zavezane. Izvršba je bolj skrbna, če otroci gledajo, a energija ri-sanja je večja, če imajo oči zavezane. Vee-kakor prav zanimive skušnje. Razstavljeno je pa vse po letih: prva skupina obsega babyje do tretjega leta, druga od tretjega do sed-mega itd.

— Zakaj nekateri Bethlena ne marajo. Ogrski ministrski predsednik Bethlen zago-varja z vso vsmo novo smer notranje politi-ke. Ustavo in ustavne institucije hoče demo-kratizirati, a pravi, da se mora vse to izvršiti le polagoma. On pravi, da je demokracija troj-na: socialistična, liberalna in krščanska. Proti socialistični demokraciji se je Bethlen že dav-no izrekel, po liberalni se nihče ne skominja, ostane torej krščanska demokracija. Na to opt ima Bethlen vso javnost za seboj in zato ga socialistično in liberalno časopisje tako na-pada.

— Izseljevanje v Brazilijo. Pariški »Temps« poroča, da se je tok izseljencev radi omejenega izseljevanja v Severno Ameriko obrnil v Brazilijo. Od januarja do aprila t. l. se je v Brazilijo izselilo trikrat več ljudi ko lani v tem času. Največ izse-ljencev v Brazilijo prihaja iz Nemčije, Čehoslovaške in Poljske. — O slabih razme-rah izseljencev v teh krajih pa smo že po-ročali.

— Mednarodni sociološki kongres za na-rodne manjšine. Te dni se je vršil v Rimu letošnji mednarodni sociološki kongres. Pečal se je med drugim z varstvom narodnih manj-šin in sprejel več važnih tolstvarnih sklepov. Predvsem naj se na Dunaju ustanovi urad, ki bo proučeval položaj narodnih manjšin v posameznih državah ter zbiral zanesljivo, ne-potvorjeno statistiko o njihovih političnih in kulturnih razmerah. Dalje se mora ugotoviti, kdo ima pravico govoriti v imenu narodnih manjšin. Tlačenim manjšinam se mora pri-znati pravica, da se zaradi krivic, ki se jim prizadevajo, pritožijo. O pritožbah naj v zad-nji instanci odloča mednarodno razsodišče. Končno naj Društvo narodov izdela sistem sankcij, s pomočjo katerih bi se posamezne države prisilile, da se pokore sklepom raz-sodišča. — Ti sklepi bodo mogli dobro slu-žiti i našim bratom onstran Karavank in ob Jadranu.

— Trinajstletni deček kot poštitični go-vornik. V Gori na Nemškem je bil napovedan te dni shod, na katerem je govoril trinajst-letni deček o »krščanstvu in prostomiselstvu«. Seveda komunist. Dostop so imele samo »ose-be« v starosti nad 12 let.

Gospodarstvo.

Jugoslovansko posojilo v Italiji.

V najnovejšem času se vedno pogosteje tuje vesti o velikih posojilih, ki jih daje ponujata Anglija in Italija naši državi.

Uradno zatrjujejo v Belgradu, da se o teh posojilih ne da reči še nič gotovega. Ta uradna trditve pa ne drži. Drži mogoče glede posojila, ki bi ga bila daje dala naši državi velika angleška tvrdka Armstrong, glede italijanskega posojila pa je stvar po poročilih iz Rima precej jasna in gotova.

Mi smo nedavno že poročali, da so se za posojilo Jugoslaviji združile tri velike italijanske banke (>Banca Commerciale Italiana, >Banca Commerciale Tricestina in >Banca Adriatica v Trstu). Tem se je na posredovanje Mussolinija pridružilo tudi večje število srednjevelikih italijanskih zavodov. Natančnejši pogoji za posojilo pa takrat še niso bili znani.

Danes pa poročajo iz Rima, da bo posojilo znašalo 500 milijonov lir, da bo teklo 20 let in da bodo znašale obresti po 7 odstotkov. Kot protitulo za to posojilo pa daje naša vlada Italijanom velike gozdne koncesije v Bosni in v Slavoniji.

Sindikat italijanskih kapitalistov dobi datje pravico, da zgradi železniško progo, ki bi vezala osrčje države s Splitom. Na tej progi pa bi bilo zaposleno samo italijansko osebje!

O političnem pomenu Italijanom obetanih, čeprav morebiti še ne podpisanih koncesij bomo govorili pri drugi priložnosti. Razumljivo pa je, da se je gospodarskih krogov, zlasti v Zagrebu, polastilo upravičeno razburjenje, ko so zvedeli za te načrte belgradske vlade. V Zagrebu smatrajo te koncesije naravnost kot gospodarsko velizdajo. Naglašajo pa predvsem, da Italija tega posojila ne bo dala naši državi, ampak Pašić-Pribičeviću vladi.

Poskus s posojilom iz Italije nam kaže Pašićeve napore za volivni mandat v čisto novi luči. Pašić in Pribičević hočeta volivni mandat, da skleneta posojilo brez parlamenta, potem pa da vodita nove volitve z laškim denarjem! Gospodarsko naj nas izkorišča laški kapital, politično pa Pašić-Pribičevićev režim.

Iz angleškega posojila pa po vseh znakih sodeč ne bo nič. Angleži so predobri računarni in oni ne dajejo denarja tja v en dan brez kontrole. Kontrole v uporabi denarja se pa Pašić boji. Zato je belgradskim vlastodržcem mnogo ljubši brezkontrolni laški denar.

Z ozirom na velikanske gospodarske koncesije, ki jih bo dobil pri nas italijanski kapital, je tudi razumljivo, da Italiji na kontroli denarja ni mnogo ležeče. 500 milijonov lir lahko Pašić porabi kakor hoče, Italijani bodo dobili iz jugoslovanskih gozdov svoj denar petkrat in desetkrat povrnil!

Zato pa vsi gospodarski krogi presojaajo laško posojilo kot višek korupcije in nemorale.

g Važno za vinogradnike. Na zadnji seji zagrebške trgovske zbornice je izjavil predsednik Arko, da teko pogajanja med našo državo in Češko glede vina brez kompenzacije s pivom ugodno.

g Cene v Zagrebu. Morske ribe so prodajali po 30—35 dinarjev kilo (povprečno). Finejše vrste tudi po 40 Din. — Cena jajc je poskočila na 1.25 Din za komad. — Par piščancev 100 Din. — Domačo glavato solato so prodajali na Jelačićevem trgu po 5 Din glavico, salato iz Novega Sada pa po 10 Din

kilo. — Špinača po 10 Din kilo. — Čajno maslo se je podražilo in je veljalo 90, mestoma celo 100 Din kilo.

g V Trobnem dolu pri Laškem obstoja že precej časa premogovnik, ki proizvaja prvovrsten, visokokaloričen svetločrn premog. Radi terenaskih in dovoznih težkoč se rudnik do zadnjih let ni mogel kaj posebno razviti. Pred kratkim pa je rudnik prevzela deln. dr. Golubovački ugljenik »Jelenac« v Zagrebu, ki je preuredila obrat in ga dvignila tako, da se proizvaja zdaj dnevno že 2—3 vagone premoga. Glasom analize dunajskega kemijskega instituta ima ta premog 71—79 odstotkov ogljika in 7.100—7.900 kalorij ter je potemtakem eden naših najboljših premogov, ki v učinku domala enači prvovrstnim inozemskim premogom. Podjetje gradi sedaj od rudnika do žel. postaje Laško poljsko železnico, in bo, čim bo ta železnica zgrajena, dvignilo produkcijo za najmanj 5 vagonov dnevno. Ležišča tega premoga so ogromna in zadostujejo za desetletja. Ker se je doslej proizvodnja premoga skoro ves pošiljal na velike industrije v Vojvodini in Banatu, je ostal pri nas skoro nepoznan. Zdaj je prevzel glavno zastopstvo in samoprodajo tega prvovrstnega premoga g. Dom. Čebin, v Ljubljani, Wolfova 1, II, ki dobavlja ta, kakor tudi Golubovački premog, ki je istotako jako dober (ima ca. 6.000 kalorij) promptno in po originalnih rudniških cenah. G. Čebin dobavlja pa tudi druge premoge iz slovenskih rudnikov po originalnih cenah in opozarjamo tozadevno na današnji oglas.

g Dodelitev skladiščnih prostorov na Delti in Brajdici. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani opozarja vse importirje in eksportirje, ki reflektirajo na skladiščne prostore na Delti in Brajdici, da vložijo kolkovano prošnjo za dodelitev prostora direktno na Ministrstvo saobraćaja v navedbo vseh podatkov o obstoju in poslovnem obsegu trdnice ter v izmeri prostora, ki ga želijo vzeti za svoje skladišče v najem. Ker je v kratkem pričakovati, da se uredi vprašanje železniških tarif in paroplovnih zvez za promet preko Sušaka, je v interesu slovenske uvozne in izvozne trgovine, da se zagotovi našemu prometu odgovarjajoči delež v domači luki. Dosedaj pa je bila vložena iz Slovenije samo ena prošnja.

g Uvoz strojev iz Avstrije. Po podatkih avstrijske statistike je Jugoslavija najboljši kupec za avstrijske stroje. Od celokupnega avstrijskega izvoza strojev in aparatov, brez električnih v znesku 33.7 milijonov zlatih kron je šlo v Jugoslavijo, ki stoji v tem oziru na prvem mestu med vsemi državami, za 6.5 milijonov. Od celokupnega izvoza električnih strojev in aparatov, ki je znašal 39.3 milijone zlatih kron, je kupila Jugoslavija za 4.3 milijone zlatih kron.

g Uvoz ruske nafte v Jugoslavijo. Zagrebška rafinerija mineralnega olja »Danica« je nabavila v sovjetski Rusiji 10.000 ton ruske nafte. Prve pošiljke so došle preko Črnega morja po Donavi in Savi v Bosanski Brod, kjer bo nafta sčičena.

g Za posetnike velesajma v Padovi. Generalna direkcija državnih železnic SHS je dovolila za posetnike VI. vzorčnega velesajma v Padovi, ki se bo vršil od 5. do 19. junija t. l. sledeče olajšave: 1. Za posetnike velesajma je dovoljen 50 odstotni popust pri cenah za vozne listke, brez prekinitve tako pri vožnji tja, kakor tudi obračun proti predpisani legitimaciji, t. j. pri odhodu je kupiti celo karto, ki velja potem tudi za povratek,

ako ima imetnik potrdilo na legitimaciji. 2. Za razstavne predmete je dovoljen 50 odstotni popust na normalni tarifi pod pogoji, ki jih predvideva tarifa. Te olajšave veljajo za posetnike velesajma od 1. do 30. junija, a za blago in razstavljalce od 6. maja do 10. julija in sicer tako za potniške in mešane, kakor tudi za vse brzovlake, razen za Simplon-Orient-Expres. — Italijanske državne železnice so dovolile, da se izdajajo ob priliki velesajma v Padovi na tranzitnih postajah na mednarodnih mejah in agencijah v inozemstvu vozne karte za Padovo in nazaj v veljavnostjo 30 dni s 50 odstotnim popustom.

g Posojilo producentom tobaka. Monopolna direkcija je sklenila razdeliti med proizvedence tobaka v Vojvodini in Dalmaciji 7 in pol milijona dinarjev kot brezobrestno posojilo. To posojilo naj služi za povlačanje produkcije tobaka.

g Poravnalno postopanje Ujedinjene banke. Belgradsko sodišče je ugodilo Ujedinjeni banki poravnalno postopanje izven konkurza. Upniki, ki so glasovali proti poravnalnemu postopanju, bodo vložili ničnostno pritožbo.

g Francoski kapital čuva svoje koristi. Francoski poslanik de Builly je obiskal ministrskega predsednika Pašića, zastopnika zunanjega ministra Gavrilovića in dr. Ribafa. Obisk je veljal varstvu interesov francoskega kapitala pri južni železnici.

g Poljski žitni trg. Pšenica za 100 kg 21 zlatih, ječmen 100 kg 13.30 zl., 100 kg ovsa 12.50 zl.

g Tržaški promet. V prvem tromesečju tek. leta je znašal železniški trgovski promet v Trstu 1 milijon 21.112 ton. Če pristejemo k temu tudi pomorski promet v iznosu 850.822 ton, je celokupni tržaški promet tako na suhem kakor na kopnem dosegel 1 milijon 871 tisoč 934 ton blaga.

g Italijanska električna industrija. V Italiji je bilo 31. marca preteklega leta 355 električnih central, ki so obratovala. Izrabljale so te električne centrale 4 milijon 504.214 konjskih sil vodne energije. Višina kapitala, ki je investirana v tej panogi, znaša 2 milijardi 148 milijonov lir. Za preteklo leto se je razdelilo dobička v skupnem znesku 147 milijonov lir.

BORZA.

Curih, 7. maja. Devize: Pešta 0.0063, Berlin 1.32, Italija 25.22, London 24.63, New York 56.150, Pariz 96.55, Praga 16.47, Dunaj 0.007950, Bukarešt 2.90, Sofija 4.05, Belgrad 6.97.

Zagreb, 7. maja. (Izv.) Devize: Italija 3.6310—3.6310, London 352—355, New York 79.55—80.65, Pariz 5.30—5.35, Praga 2.3525—2.3825, Dunaj 0.1126—0.1146, Zürich 14.31—14.41. — Valute: dolar 78.8150—79.87.

Obleke na Obroke se dobe: Mesni trg 5 O. Bernalović.

Izpred sodišča.

S kolom po glavi. »Posledica razgretih fantovskih duš, »aufanjan« in pijančevanja in pretepa, je današnji slučaj, tako je govoril zastopnik, ki je zagovarjal Lorenca Tiča iz Soteske. Spril se je fant v pijanosti in pograbil je v pobesneli surovosti kol, ter je napadel svoja tovariša Učakarja in Jermana. Obravnaval se je včeraj slučaj Učakarjev, katerega je udaril Tič po glavi tako silno, da je padel fant v studenec in se, je šele čez 7 ur doma zavedel. Drugi dan so ga prepeljali v

ljubljansko bolnico, kjer je ostal 14 dni. Zagovornik je ugotavljal kljub temu, da je poškodba lahka in poklicali so zvedenca zdravnika, ki pa po tolikem času ni mogel več ugotoviti, če so bili znaki kakor nezavest in krvavljenje iz ušes posledica udarca ali posledica zadnjega litra hruševca, katerega so fantje izpili in ki ga je morda vrget tako nesrečno v studenec. Z ozirom na to je bil obsojen Tič samo na en mesec zapora, mora plačati Učakarju 10.000 kron za izgubljeni zaslužek, zdravila in bolečino in pa 1288 kron za bolnico, tako da je bil ta liter hruševca kljub temu precej drag in si ga bo fant dobro zapomnil.

§ 104. Sodnik: Janez Plos! Ga ni? Dostavljeno mu je! Aha tu pa je dopis! Obtoženi Janez Plos, posestnik v Starem trgu je pisal, da ne more priti k obravnavi, ker je star mož in so mu pred kratkim odrezali levo nogo. Prosil je, da naj mu postavijo zagovornika in naj ga mlo obsodijo. Bil je pijan in se je v pijanosti malo preveč razhudil. Kaj pa je napravil stari Plos? Dne 4. decembra je opazil pred svojo hišo konjača in orožnika. Razglašeno je bil takrat v tem okraju pasji kontumac in konjač je pobral že več psov. Tudi Plos ima psa in zbal se je, da gre konjač v njegovo hišo. To je starca tako razhudilo, da je začel zmerjati oba in jima je očital, da pobijata in pobirata pse, na vse zadnje bodo pa te duše še krave in konje pobrale iz hlevov. Z ozirom na njegovo priznanje, prošnjo in slabe razmere je bil mož obsojen samo na 100 Din globe, stroške in 50 Din takse.

Poizvedovanja.

Izgubil je včeraj dopoldne neki posestnik na ljubljanskem sejmu črno najjato torbico, v kateri je bilo nad 4000 K gotovine in nekaj listin. Najditelj se prosi, da proti najdenini vrne torbico in njeno vsebino lastniku, čegar naslov je iz listin razviden ali pa naj mu naznani svoj naslov, da se sam oglasi pri njem. Lahko pa izroči najdeno tudi v upravi Slovenca.

BERSON

gumijevе pete in gumijevе podplate

Vam mora pritrditi Vaš čevljar na čevlje, ker s tem ne štedite le z denarjem ampak varujete tudi noge in obuvalo.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. v. l.

Normalna barometerska višina 736 mm.

Cas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v C	Psihrom. diferenca v O	Nebo, vetrovi	Padavine v mm
6./5. 21 h	737.6	11.3	0.5	obl. vzhod	
7./5. 7 h	735.5	14.2	0.8	obl. —	0.5
7./5. 14 h	733.6	16.2	0.8	v. obl. —	

James Oliver Curwood: 12
Kazan, volčji pes.
(Kanadski roman.)
(Dalje.)

Tolpa je postala tiha. Čulo se je samo dihanje in mehki udarci nog na sneg. Volkovi so tekli zelo naglo, v tesno stisnjeni vrsti. In vedno jim je bil na čelu Kazan za dolžino skoka in ob njegovi rami je bila volkulja Sivka.

Prvič v življenju se ni bal človeka, niti njegove palice, niti biča, celo onega skrivnostnega predmeta ne, ki bljuje v daljavo ogenj in smrt. In če je tekel tako naglo, je bilo to samo zato, da čimprej zasadi svojega starega sovražnika in se sprime z njim. Vso ponižanje, vsa ljutost štirih let sužnosti in izrabljanja njegovih moči se je prelivalo po njegovih žilah v ognjenih tokih, in ko je slednjič opazil v daljavi na sneženi planjavi male črne pike, ki so se pregibale, je bil krik, ki mu je prišel iz grla, tako čuden, da volkulja Sivka ni razumela, kaj pomeni.

Z vso hitrostjo so volkovi divjali naprej proti malim črnim pikam in proti tenkemu ograjdu lesenih sani, ki se je dvigalo iz snega. Toda preden so dosegli svoj cilj, so se bile sani ustavile in nenadoma so se začeli kazati drug za drugim ognjeni jeziki, ki se jih je Kazan tako zelo bal in ki so spuščali žvižgaje v zrak pikajoče čebele smrti.

V svoji blaznosti moritve pa se Kazan ni dal ostrašiti in niti on, niti njegovi bratje niso odnehali.

Čebele smrti pa so priletavale, prva, druga, tretja, četrta, peta in hitele mimo kot blisk. Trije volkovi so se že bili zvalili na sneg in ostali so se umaknili na desno in levo. Druga krogla človeka, ki je streljal, je bila v temi oplazila Kazana od glave ne repa in mu ruvala dlake na svojem potu. Pri zadnjem strelu pa je začutil pekočo stvar, ki se mu je zasadila v ramo globoko v meso. A kljub temu je šel naprej, sam z volkuljo Sivko, ki mu je zvesto sledila.

Psi, ki so vlekli sani, so bili izpreženi in preden se je mogel Kazan zagnati proti človeku, je imel pred seboj množico psov. Boril se je z njimi kot demon. Čutil je v sebi moč dveh volkov in blazno grizel na vse strani. Dva njegovih bratov sta mu bila sledila in se vrgla v boj. In še dvakrat je začul pok strašne puške in obe živali sta padli. Človek je bil prijel puško za cev in jo vihtel kot gorjačo. Proti gorjači pa, ki jo je tako zelo sovražil, je Kazan podvojil svoje moči. Hotel je pa doseči nekaj drugega.

Iztrgal se je psom in nenadoma skočil do sani. Šele tedaj pa je zapazil, da se tu nahaja drugo človeško bitje, zavito v kožuho. Njegovi zobje so se zadržali v debelo dlako.

Tu pa je začul glas, ki je bil tako nežen, da se je kar stresel. To je bil njen glas! Vse mišice njegovega telesa so otrple in stal je kot okamenel.

Obenem se je pa medvedji kožuh dvignil in v mesečnem svitu, v razpršeni zvezdni svetlobi, je zapazil njo, ki je govorila. Zmotil se je bil. To ni bila ona. Toda

glas je bil njenemu popolnoma sličen. Toda v belem obrazu ženske, ki je bila tu, v očeh, ki so tlele kot žrjavica, je bilo nekaj kot skrivnostna podoba nje, ki jo je bil imel tako zelo rad. In ta tresoča se postava je pritisnila na prsi drugo, manjše bitje, ki je spuščalo čudne, tresoče se glasove.

Bolj nagel kot človeško premišljevanje je prevladal Kazana nagon. V manj kot enem trenutku se je obrnil in tako strašno hlastnil z zobmi proti volkulji Sivki, da je ta z bolestnim jekom preplašena odskočila. Med tem ko se je bil človek spotaknil s svojo puško, mu je Kazan skočil pred nosom proti ostankom volčje tolpe. Se bolj divje kot se je bil ravno kar boril zoper pse, se je začel sedaj boriti ob njih strani. Njegovi zobje so rezali in sekali kot noži. In opotekajoči se človek, ves oblit s krvjo, se je čudil nad tem, kar se je zgodilo. Celu volkulja Sivka se je postavila na Kazanova stran kot dobra tovarišica in, ne da bi razumela, krepko odgovarjala z zobmi na tuljenje neprijateljev.

Ko je bila bitka končana, sta ostala Kazan in Sivka sama na zasneženi planjavi. Sani so bile izginile.

Kazan in volkulja Sivka sta bila ranjena, on težje kot ona. Bil je ves krvav in razmesarjen. Ena njegovih šap je bila globoko nasekana. Ob robu gozda je gorel ogenj. Videl je ta ogenj in neutешljiva želja se ga je polastila, da bi se splazil proti njemu in začutil na svoji glavi božanje roke žene, o kateri je vedel, da se nahaja tu, kakor je bil nekdanj čutil drugo roko. Rad bi bil šel proti temu ljubkovanju in sku-

šal prepričati volkuljo Sivko, naj gre tudi z njim. Toda poleg žene je bil možak. Začel je cviliti.

Začutil je, da je bil odsedaj naprej izobčen na tem svetu. Boril se je bil zoper svoje divje brate, ki ne bodo od sedaj naprej nikoli več prihiteli na njegov klic, če bi začel tuliti proti nebu. Nebo, luna, zvezde in širne snežene planjave so bile sedaj zoper njega. K človeku pa si ni upal več vrniti.

Z volkuljo Sivko je šel proti gozdu, daleč proč od svetlega ognja. Bil je tako slab, da se je moral vleči na tla takoj, ko sta bila dospela v goščavo. Hrušč taborišča pa je dosegal njega in volkuljo Sivko, ki se je bila tesno stisnila k njegovemu telesu in skušala hladiati s svojim nežnim jezikom njegove krvave rane, med tem ko je on dvigal glavo in polglasno cvilil k zvezdam.

VI. Kazan spet najde božanje prošlín dni.

Ob robu malega gozda, ki so ga tvorile cedre in smreke, je bil stari trapper¹² Peter Radisson postavil svoj šotor in si zakuril. Kravrel je iz celega ducata ran, ki so mu jih bili prizadejali volčji zobje, in zdelo se mu je, da se mu je odprla v prsih druga, stara rana, katere pezo je poznal le on sam.

Drugo za drugim je privlekel polena, katera je bil nasekal in jih nalagal na ogenj, čegar plamen se je dvigal visoko proti nebu. Nato si je pa z drugimi napravil zalogo kuriva za noč.

¹² Lovec, ki nastavlja divjačini pasti.

„SLOVENEK“

je za vsakega trgovca in obrtnika najbolj primeren list za uspešno reklamo.

Dobro je vsikdar naložen denar, ki ga inserent izda najbolj razširjenem dnevniku. Vsak oglas, pa bodisi v veliki ali pa tudi v

za oglase

v tem med našim ljudstvom po deželi najbolj majhni obliki (najmanjši prostor za enkrat samo 5D) zagotovi oglaševalcu gotov

najbolj

priporočljiv!

uspeh. Vsakomur torej, ki ima kaj naprodaj ali dobaviti, ali pa misli kaj kupiti, je „Slovenec“ za insercijo ob vsaki priliki najbolj

Iščem DRUŽABNIKA za dobro vpeljeno mizarstvo obrt. — Naslov v upravi „Slovenca“ pod števil. 2615.

DEKLE z dežele vajena vsake kuhe. IŠČE mesta k boljši rodbini kot samostojna gospodinja ali v pomoč gospodinjici. Ponudbe na upravo pod „Delavna“.

Mesta KUCHARICE in GOSPODINJE išče starejša oseba v kako župnišče ali na manjše posredstvo na deželi. Ponudbe na upravo pod „Marljiva“.

SPREJME SE VAJENEC za medicinsko in slastičarsko obrt. Naslov pri upravi lista pod številko 2610. **DEKLETA**, zdravega, močnega, iz poštene rodb., ki zna nekaj kuhati, išče. Ponudbe z navedbo plače na M. ŠTERK, Radeče pri Zidanem mostu.

VRTNARJA vestnega in pridnega, ki je zmožen negovanja cvetličnega vrta (Ziergarten) in vrta z zelenjavo, išče. Ponudbe zahtev in družinskih razmer pod šifro „Vrtar 2623“ na upravo „Slovenca“.

SLUŽBA TAJNIKA. Odda se služba obč. tajnika v občini D. M. v Polju pri Ljubljani. Službo je nastopiti s 1. junijem t. l. Plača 3000 K mesečno. Prošnje je vlagati pri županstvu D. M. v Polju do 20. maja t. l.

Stanovanje tri sobe, kuhinja in vrt v novi hiši na deželi, se odda tistemu, ki posodi 15.000 Din ali dve sobi, kuhinja in vrt Din 10.000. Pismene ponudbe na upravo lista pod šifro STANOVANJE št. 2612.

SADJARJI in VINOGRADNIKI — POZOR! Ako si še niste nabavili **la MODRE GALICE** ki je 98—99% garantirana, nemške kakovosti, znamke Johannisthal, v egaliziranih sodih po 100, 250 in 300 kg za ceno Din 9.40 franko Ljubljana, plačljivo takoj — storite to takoj! — Vedno je na zalogi pri tvrdki STANKO FLORJANČIČ, Ljubljana Sv. Petra cesta št. 35.

BRINJEVEČ samo z jamčeno pristno kmečko blago se kupi večjo množino. Najskrajne ponudbe in vzorec na poštini predal št. 37, CELJE. 2613

TRGOVINO z mešanim blagom z vsem inventarjem TAKOJ zelo ugodno PRODA ELA KASTELIC — Novomesto.

Oddamo dve lepi prazni sobi za pisarno

v sredini mesta s centralno kurjavo. Palača Pokojninskega zavoda, Aleksandrova c. 12/II

Poravnajte naročnino!

ZVONOLIVARNA „ZVONOGLAS“
TOMANOVA ULICA MARIBOR. TELEFON ŠT. 74
HITRA POSTREŽBA, PRVOVRSTNA IZVRŠITEV, NIZKE CENE.
RAČUN PRI: ZADRUŽNI-GOSPODARSKI-BANKI MARIBOR.
„ZVONOGLAS“
OKUSNO IZDELANI BRONASTI ZVONOVI — HARMONIČNO AKORDIČNI TRAJNI GLASOVI

POPRAVILA

vseh vrst električnih strojev transformatorjev in aparatov prevzema proti jamstvu prvovrstne strokovne izvršitve

moderno urejena tovarna

Jugoslovanskega

SIEMENS

d. d. v Zagrebu

Urad: Draškovičeva ulica 23. Telefon 8-84, 25-82.

Naslov za pošiljke: ZAGREB — SAVA. Industrijski kolosjek.

Preselitev

Cenj. občinstvu in uglednim organizacijam vljudno javljam, da sem svojo dobroznano zalogo slavnostnih krojev telovadnih potrebščin in modno krojačnico za gospode preselil v Dalmatinovo ulico (palača Vzemne posojilnice) Priporočam se vsem za nadaljno cenj. naklonjenost!

Peter Capuder.

Št. 2988/19-150.

Razglas.

Na podlagi rešenja gospoda ministra pravde z dne 4. aprila 1924, S. br. 2082 in z dne 21. aprila 1924 S. br. 3479 se bo prodala potom ustne javne dražbe celokupna premoženja in nepremična imovina nemškega državljanca Otona Steinbeisa, veleposelnika v Vitanju pri Celju.

Dražba se bo vršila dne 14. junija 1924 v pisarni uprave Steinbeisove imovine v Vitanju pri Celju in se bo pričela ob 11. uri, končala pa ob 18. uri.

Imovina se bo prodala po sledečih gospodarskih enotah:

A.

1. Zemljišča v kat. občini Brezen:

a) od vl. št. 57 parcele 105, 849, 850, 87, 92, 858, 859, 860, 861, 862 in 863;
b) od vl. št. 56 parcela 827/2 in od vl. št. 21 del parcele 827/1 t. j. onl del te parcele, ki je potreben za varstvo in vzdrževanje dovodne struge ter leži med parcelo 827/2 in privatnim zemljiščem.

2. Na zemljiščih pod 1. stoječa električna centrala z vodnimi napravami in dolinovodom od centrale do kopališča v Dobrni ter z vsem zraven spadajočim inventarjem, dalje delavska hiša, kantina in gospodarsko splotje, ki stoje na teh zemljiščih.

B.

1. Zemljišča:

a) od vl. št. 57 kat. občina Brezen parcele: 90, 91, 851—857 in 106;
b) vl. št. 35, 40, 51 kat. občine Stenice;
c) vl. št. 99 kat. obč. Verpete;
d) vl. št. 166 in 175 kat. obč. Vitanje;
2. na teh zemljiščih stoječa žaga na električni pogon in vse ostale stavbe z vsem inventarjem in ostalo premoženje imovine, ki se nahaja na dan dražbe na teh zemljiščih in je last Otona Steinbeisa. Izvzete so premoženja, ki so posebej navedene pod E in F.

C.

Posedstvo »Arce« in gozd »Pogora« in sicer:

1. zemljišče vl. št. 21 kat. obč. Brezen razen malega dela parcele 827/1, ki se proda skupaj z enoto A;
2. gozdna parcela 752 od vl. št. 95 kat. obč. Brezen;
3. vse stavbe na teh zemljiščih.

D.

Gozd »Javor«, ki obsega:

1. vl. št. 56 kat. obč. Brezen razen parcele 827/2, ki se proda skupaj z enoto pod A;
2. vl. št. 114 kat. obč. Sp. Dolič;
3. parcela št. 695 od vlož. št. 95 kat. občina Brezen.

E.

Demontirana žična vpenjača z zraven spadajočim materialom razen elektromotorja za 25 HP, ki se nahaja v baraki poleg elektrarne.

F.

Elektromotor, naveden pod E.

Pogoji licitacije:

1. Pravico licitacije imajo le naši državljani, ki po zmislu člena 40. »Uredbe o imovini neprijateljskih podanikov« niso izključeni od licitacije. Zato je vsak licitant dolžan pred pričetkom javne dražbe doprinesiti dokaz o sposobnosti, da more licitirati.
2. Glede nepremičnin, ki se bodo prodale na javni dražbi, je moradajno stanje v zemljiški knjigi na dan dražbe.
3. Imovine, navedene pod A, B, C, D, E in F se prodajo ločeno vsaka zase.
4. Izklicna cena znaša za imovino pod:
A Din 375.000.—,
B > 789.000.—,
C > 65.000.—,
D > 125.000.—,
E > 60.000.—,
F > 15.000.—.

5. Kupec gospodarske enote pod A mora prevzeti vse obveznosti pogodbe z dne 1. julija 1915, ki jo je sklenil Oton Steinbeis z bivšim deželnim odborom štajerskim glede oddaje električne sile zdravilišču v Dobrni.

6. Vsak licitant mora pred licitacijo pri finančni deželni blagajni v Ljubljani ali pa pri davčnem uradu v Celju položiti varščino v znesku 10 % posamezne izklicne cene v gotovini ali državnih vrednostnih papirjih ter pred pričetkom licitacije voditelju licitacije predložiti izvirno pobotnico o položeni varščini.

7. Prodaja je za izdajatelja obvezna takoj, za državo pa šele, ko jo odobri gospod minister pravde. Glede nepremičnin je treba tudi odobrenja gospoda ministra za agrarno reformo.

8. Izlicitirana imovina se izroči kupcu, čim bo prodaja odobrena v zmislu točke 7. in ko kupec položi izlicitirano ceno v roku, ki ga določi gospod minister pravde.

9. O vseh spornih vprašanjih, ki bi po izvršeni licitaciji eventualno nastala vsled te licitacije, bodisi glede objektov prodane imovine, bodisi v kakršnemkoli drugem pogledu, razsodi končno veljavno gospod minister pravde in je vsaka pravdna pot izključena.

Pojasnila v zadevi daje sekcija za sekvestre v Ljubljani in državni komisar Alojzij Rihteršič v Celju, Krsnikova ulica 4, v čegar navzočnosti se predmetne imovine lahko ogledajo.

V Ljubljani, dne 5. maja 1924.

Ministrstvo pravde, sekcija za sekvestre v Ljubljani.

Šef sekcije: Zamida.

Vljudo naznanjam, da sem prevzel glavno zastopstvo in samoprodajo premoga iz premogokopa Trobnidol p. Laškem, ki proizvaja **7100—7900 kalorični premog.** Ta premog je eden najboljših, kar se jih pri nas proizvaja. Premog je čist, brez vsakršnih primesi. Dobavljam promptno in po originalnih rudniških cenah. Prevzemam pa tudi dobave iz vseh ostalih rudnikov v Sloveniji. Za cenj. naročila se priporoča **Domink Cebin** trgovina s premogom Ljubljana, Wolfova ul. 1/II.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani prodaja **PREMOG** IZ SLOVENSKEH PREMGOVNIKOV vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo **INOZEMSKI PREMGO IN KOKS** vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvostni čehoslov. in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete **Naslov: Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 15. II.**